

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Jóssef-körút 18.

Főszerkesztő:

VÉSZI JÓZSEF. BRAUNSÁNDOR. A SZERKESZTŐSÉG.

Felelős szerkesztő:

Kiadja:

Egész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

A kínai felfordulás.

Budapest, július 8.

Az angol lapok rémhíreit, amelyek a Pekingben lakó keresztények hajmeresztő le-mészárlását tudják a művelt népekkel, a mai táviratok sem erősítik meg. Sőt a leg-újabb telegrammok egyértelmű jelentése sze-rint az európaiak helyzete nem reménytelen és négy nappal ezelőtt a követések épületei még sértetlenül állottak. Az érző emberiség kevés vigasztaló momentumot talál e távira-tokban, mert másrészt bizonyos, hogy Peking-ben a legféltelenebb rémuralom uralkodik, amely hatalmába kerítette a trónt és a kor-mányt és százezrek vad szenvedélye minden percben megsemmisítheti, ha még meg nem semmisítette, a kötelelességtudás vértanuit. ●

Igaz, hogy a japán kormány már jelen-tékeny haderőt szervez Kínában levő csa-patainak kiegészítésére, hogy mint a hatalmak mandatáriusa a pekingi keresztények felszabadi-tására siessen, de félt, hogy e sereg közeledése meg fogja pecsételni azoknak a szerencsét-len embereknek sorsát és Tuan herceg csö-cseléke e maroknyi népen fogja kipróbálni vért szomjazó fegyvereit. Egvelőre természetesen még jó ideig várni kell, míg a japán sereg Pekingbe elindulhat, nem is szólva arról, hogy az a huszonkétezer ember, ame-lyet Japán kilátásba helyezett, édes kevés az óriási feladatra. Hiszen Tienciben és Taku-ban már most 16.000 főre rug az európai egyesült haderő és ezt is rettegésben tartják a kínaiak és a már egyszer elfoglalt Tien-cinben megújult a harc az idegen csapatok és a bennszülöttek közt. Takuval minden érintkezés megszakadt, úgy hogy az ottani mintegy 6000 főnyi sereg nem lehet a Tien-

cinben körülzárt európaiak segítségére. Kitü-nik ez abból, hogy Tienciből még most sem szállították el az asszonyokat és gyermekeket Takuba és egy mai távirat szerint ez csak meg fog történni, „mihelyt lehetséges lesz.“

Ily körülmények közt talán hetekig gon-dolni sem lehet a fölmentő sereg elindulására, mindenesetre addig nem, míg a japán csa-patok után meg nem érkeznek az orosz, angol, francia és német erősítések. *Seymour* tengernagy visszavonulása keserves tanulság lehet minden elhamarkodott lépés ellen és még keservebb tanulság annak a három ezer főnyi orosz különítménynek sorsa, amely *Seymour*tól elváltan egy tiszszerte nagyobb kínai seregtől bekerítettett és talán a pe-kingi követések szomorú sorsára jutott.

Más kérdés aztán, elfoglalhatják-e a Japánnal egyesült európai seregek Pekinget, ha már eljutottak is falai alá. A kínai fő-város hatalmas erődítményei miatt az illeté-kes körök sem mernek erre igennel vála-szolni és sok okunk van hinni, hogy a kínaiak már nagyon rég készülődtek a bor-zalmas katasztrófára, számítva az európai ha-talmak kölcsönös féltékenységére. Hogy oko-san számítottak, igazolták az események. Sok vérontásnak elejét lehetett volna venni, sok száz európai életét megmenteni, ha a hatal-mak gyűlölködés és féltékenység helyett öszin-tén és önzetlenül egyesültek volna az ember-szeretetek, a civilizációnak munkájában. Akkor még elérhetők volna céljukat, amelyért most óriási vér- és vagyonáldozatot kell hoz-niok, talán eredménytelenül.

Berlin, július 8.

A *Wolff*-ügynökség jelenti: A sanghaji né-met konzul jelenti mai kelettel: A santungi kor-

mányzóknak egy távirata azt mondja, hogy a még meglevő két pekingi követéség ügyzése július 3-án az ostromlottak erős lövöldözése következtében gyengült, úgy, hogy az európaiak helyzete nem re-ménytelen, mert van még eleségük és lövészerük.

London, július 8.

A Reuter-ügynökség jelenti tegnapi kelet-tel: Hivatalos konzuli jelentések szerint a pekingi követések e hó 4-én még sértetlenül állottak. A kínaiak felhagytak a támadással, úgy hogy most már csak attól tartanak, hogy az európaiaknak nincs élelmi szerük.

Brüsszel, július 8.

Egy tegnap kelt sanghaji távirat jelenti: Egy előkelő kínai hivatalnok állítása szerint a pekingi idegen diplomaták e hó 2-án még élet-ben voltak. A kínai katonaság egy része *Csing* herceg vezetése alatt nem csatlakozott a boxe-rekhez, sőt megtámadta a lázadókat. *Tuan* herceg utasította a santungi kormányzó, hogy kerítse hatalmába *Nankingot*, de a kormányzó megtagadta az engedelmességet. A sanghaji újság megerősíti, hogy *Csing* herceg Pekingben ellenforradalmat tá-maszított.

Pétervár, július 8.

A hivatalos lap hosszabb cikket közöl, amely a legutóbbi kínai eseményekkel foglalkozik és vége-zetül ezt mondja:

A tengernagyok legújabb jelentései sze-rint a Tienciben és Takuban lévő idegen csapatok száma 20.000 ember, ellenben a Tiencin és Peking között elterülő vidéken lévő kínai csapatok számát 150.000 emberre becsülik. Kétséges tehát, hogy lehetséges lesz-e a nemzetközi haderőt jelentékeny segédcapatok megérkezése előtt a siker kilátásával Pekingbe küldeni, mivelhogy a jogszerű kínai kormánynak a körülmények hatalma lehetetlenné teszi a lázadók leverését. Természetes, hogy a következmé-nyekért a teljes felelősség a lázadó kínai főhivatalnokokat és cinkostársakat terhel, akik a hatalmat magukhoz ragadták.

T A R C A.

Takutól—Pekingig.

— Egy utazó félégyezéseiből. —

Budapest, július 8.

Az 1898-ik esztendő egy sötét novemberi éj-zszakja volt, a mikor a pompás japáni gőzösünk, a *Higo-Maru* Koreából jövet horgonyt vetett a nyílt tengeren. Mély esend honolt köröskörül és csak a Sárga tenger hullámai csapkodták egyhanguan a hajó fiaiát. Az utasok mind benn voltak kabinjukban, csak én magam álldogáltam künn a fedélzeten és dideregve bámultam az éjszakába.

Nagy messzeségben szétszórtan csillogtak a fehér, zöld és piros jelző-tűzek és egy távoli világító hajó fényénél egyéb nem volt látható.

A Petsili-öböl — a Sárga tenger legnagyobb öble — több tekintetben nagy jelentőséggel bír. Oda torkollik a kínaiak nagyságra nézve második folyama, a 4200 kilométer hosszú Hoangho (sárga folyó), amely az ötezer kilométer hosszú Jangcse-Kianggal (az Ocean fia) a magukkal vitt iszapos tömöggekkel adja a Sárga tengernek jellemző nevét. Azon-kivül még három folyam ömlik ez öbölbe, de azokon kívül csak a *Peihonak* (fehér folyó) van különösebb jelentősége, mert egyrészt ez közvetíti Tiencinnel, a Petsili öböl kereskedelmi metropolisá-ival a hajózást és másrészt összeköttetésben van a világ legnagyobb mesterséges víziútjával, az 1700 kilométer hosszú híres császár csatornával, amelynek legészakibb szakasza Pekingben végződik.

A *Peiho* torkolatánál fekszik Taku városa és már ezért nagy jövő várhatna rá, ha nem volna Kínában. Több mérföld széles, hosszúra nyúlt gátonya miatt a nagyobb hajók nem juthatnak be a *Peiho*-ba, rendezett kikötője nincs és az egykor cso-

dalt Császársatorna jó részében elpusztult, vagy elizapodott és jelenleg nincs is már az a nagy fontossága, ami a multban volt.

A takui gátony előtt vetett horgonyt gőzösünk. Mikor a reggeli nap kibontotta fényét és mi a fedél-zetre siettünk, meglepő látvány tárult elénk. Nyolc nagy gőzös, köztük öt hadihajó pihent a végtelen tengeren. Ólomszürke ég tekintett elénk és felfegy-verzett szemmel sem láttuk a szárazföld nyomát. Csak egy távoli világító hajó mutatta az irányt, a merre Taku városa van.

Nyolc óra felé egy kicsiny gőzös közeledett felénk, beszálltunk és 70 perc alatt átvit a zátonyon, míg a *Higo-Marunak* be kellett várnia a kedvező dagályt, hogy közelebb juthasson a városhoz.

A takui erődítések nagy kiterjedésű magas sáncait pillantottuk meg először. Csak a legújabb időben hozták mai állapotukba és temérdek Krupp-ágyú néz farkasszemet a tengerrel. Az erődítések ágyui mellett elhaladva, felfelé hajózunk a folyón és ekkor megpillantjuk a várost, amely a folyó két partján húzódik el. Csak az európaiak és a kínai előkelőségek házaai épültek kőből, a többi házak falait sárból és fedelét szalmából táktolták össze, ablak nincs rajtuk és piszok és sár köröskörül. Érdekes a rendkívül élénk hajóközlekedés a folya-mon; a gőzösök közt tarka összevisszaságban járnak a kínai csónakok, a piszoktól egészen megfeketedett, rongyos vitorlakkal. Egy órai, változatos utazás után elérjük a nemrég épült tienceni vasut takui állomá-sát. Alig kötött ki gőzösünk, negyven-ötven kuli ro-han be a hajóba és irtózatos dulakodás támad köztük a néhány utas máhaja miatt. Pokoli lármát kapnak a bőrönd után és ha aztán megkapják a cash-tekercset, újra kitér a harc a mammonért.*

* Egy cash a legkisebb kínai pénzdaráb; bronzból van és át van lyukasztva, mert a kínai zsinorra fűzi ezt a pénzt és a nyakán hordja.

Végre déli háromnegyed 12-kor Tiencibe állt meg a vonat. A város, amely pompás európai ne-gyedével tűnik ki, a *Peiho* folyó tulsó oldalán fekszik, amelyen az európaiak néhány évvel ezelőtt hidat építettek. Hanem a kínaiak, mihelyt készen lett a hid, mindjárt szét is rombolták, abból az egyszerű okból, mert azelőtt sem volt azon a helyen hid.

Őrült gyorsasággal rohant a vonat, mert Peking-ben is, mint minden kínai városban, rögtön nap-lemente után bezárják a várost övező falak kapuit, ame-lyeken aztán senkit be nem bocsátanak más napig. Mivel pedig Kínában minosnek vendégfogadók, (csak néhány fővárosban akad szálló), azért a künn rekedt utas a szabad ég alatt töltheti az éj-zszakát. Pusztá sik vidéken robotgunk át, csak itt-ott tűnt fel egy-egy fa. Nyomban Tiencin után hatalmas rónaság következik, amelyen megszá-málhatatlan kis dombocskák bukkannak elő. Egy-egy sirhalom mindegyik, de semmi jelzés rajtuk, néhány esztendő alatt el-eltűnnek, hogy új sirdomboknak adjanak helyet. A vasutépítőknak nagy bajuk volt ezekkel a sírokkal, mert a kínaiak hite szerint a vonat zakatolása zavarja a halottak nyugalmát.

Európaiaknak Khina vasutain csak első osztály-ban tanácsos utazni, amelyek berendezése a mi második osztályunknak felel meg. Az ottani második osztály a mi harmadik osztályunk, míg a harmadik osztályu kocsiakat ott nyitott teherkocsik pótolják, s azokban az utasok zsákokon, ládákon szoronganak, esőnek, viharnek kitéve, gyakran elég veszélyes helyzetben. Csak az előkelő kínai engedheti meg magának azt a luxust, hogy első osztályban utazzék. fájdalom az első osztályu utasok között is akac gyakran opiumsívó, s ha kap is az ilyen külöz-fülkét, a kábító gőz átterjed a többi fülkébe is mert a kocsi szolgálja, aki az utasokat forró teáva-látja el, gyakran nyitva hagyja az összekötő ajtókat. Az ablakok kékes üvegből valók, aki nem veszi ez

A Rjurik és a Dmitrij Donszkoj nevű cirkálóhajók és a Gremjaszki nevű ágyúszázad Takuból Port-Arthurba érkeztek, hogy lövészert és kőszent vegyenek től.

Berlin, július 8.

A Wolff-ügynökség jelenti Tiencinből e hó 2-áról: Az itteni kínai várost az oroszok ma eredmény nélkül ágyúzták. Az itt levő idegen csapatok száma körülbelül 10.000 ember. Pekingből nincsenek újabb hírek. Ugyanezen ügynökség jelenti Tiencinből e hó 3-áról: Ma reggel óta a kínaiak az idegen telepítvényeket ismét hevesen azzák. Seymour tengernagy rendelkezése az asszonyokat és gyermekeket, mielőtt lehetséges lesz, azonnal Takuba szállítják.

Pétevár, július 8.

A pénzügyminisztérium Kharbinből e hó 5-én kelt táviratot kapott, amely szerint június 27-én a laolani állomásnál a csodóselek katonaszkövényekkel egyesülve megkísérelte a vasut elpusztítását. A hidat felgyújtották. Két kaszárnyát, a táviróvezetékét és a vasuti sineket negyven méternyi vonalon elpusztították. A vasutat védő katonaság szétverte a kínaiakat, miközben egy kozák elesett. Az állomáson nyugalom van. Június 29-én újra közlekedtek a vonatok. A táviróvezetékét is helyreállították. A vasut többi vonalain teljes rend van.

Kiel, július 8.

Vilmos császár ma délben a Kurfürst Friedrich Wilhelm hajóra, a Kínába menő hajóraj vezérhajójára ment és bucsubeszédet intézett a tisztikarhoz és a legénységhez. Geissler ellentengernagy háromszor hurrával köszöntte meg a császár szavait. A császár azután visszatért a Hohenzollern-yachtra. Alkalmassint kedden reggel utazik el innen.

Canton, (Ohio) július 8.

Vilmos császár a következő táviratot küldte Mackinley elnöknek:

Excellenciának pekingsi képviselőm meggyilkolása alkalmával kifejezett meleg részvéteért legúszintébb köszönetemet fejezem ki. Közös érverését látom benne azoknak az érdekeknek, melyek a kulturépeket összefűzik.

BELFÖLD.

Két törvény. A gazdasági munkás-segélypénztárról és az állatorvosi közszolgálat államosításáról szóló törvény szentesítését a hivatalos lap mai száma közli. E törvények életbeléptetésének napját a földmivélsügyi miniszter rendelettel fogja megállapítani.

észre, az esudákozik azon a sajtóságos világgosagon, amely a vidéket előnti. Az előkelő kínai — ámbár európai fogalom szerint hiányos a műveltsége — igen megnyerően és teljes figyelmességgel viselkedik az európai iránt. A kifogástalan selyem-öltözék nagyon jól illik neki. A legjobb társadalmi körből való asszonyt, leányt ritkán látni vonaton, mert az utazás Kínában ismeretlen valami s csak egy-két utvonatra szorítkozik.

Szinte észrevétlenül beállt az estszürkület s nyilvánvalóvá lett, hogy kapuzásás előtt lehetetlen megérkezünk Pekingbe. A legnagyobb gyorsasággal is csak hat óra negyven perckor, tehát teljes sötétségben érkezhetünk meg a pekingsi pályaudvarba, amely végállomás is egyszerűsége.

Egyetlen lámpavilágot sem láttam s amennyire mégis a megvilágított vonat halovány fénye eljutható, egész sor kétkerekű, alacsony egyfogatu taligákat pillantottam meg.

A pályaudvar körülbelül öt kilométernyire fekszik Peking falaitól, s most már építenek is modern utat a városig elektromos világítással, hanem a taligáknak egyelőre árkon-güdrön át kell még buk-dácsolniok. És a kocsilámpás az ismeretlen fogalom. A százhuszonnégy centiméter hosszú, nyolcvan centiméter széles és százhusz centiméter magas talajon így valóságos félelmetes az utazás. Háborgó tenger a bárkát veti úgy, mint ahogy ez a hepehupás ut a két kerekű faladát.

Peking szintje a legérdekesebb városa a világnak. 1264 óta székvárosa Kínának, amely ugy nagyságára, mint népességre Európa egész területét felülmúlja. Peking azonban sem a legnagyobb, sem a legnépesebb városa a birodalomnak. Ámbár kissé délebbre fekszik Nápolyónál, éghajlatára semmi esetre sem enyhébb osztrák Szilzióváros. Igazi folyója nincs, csak egy jelentéktelen, régóta használatlan csatorna veszi körül a várost. A legközelebbi kopár magaslatok husz kilométernyire vannak.

A várost tízennyolc méter magas falak veszik

Mint a Politikai Értesítő illetékes meghatalmazással jelenti, a földmivélsügyi miniszter mind a két törvényt 1901. január elsején fogja életbeléptetni. Az elő-munkálatok már javában folynak s bárha két ilyen jelentős intézmény megszervezése nem csekély dolgot ad, remélni lehet, hogy a földmivélsügyi minisztérium idejében elkészül e feladattal.

Az 1899. évi állami zárszámadás. Az állami számvárosok tanácsa közelebbi ítéseiben megállapította azokat a módosításokat, amelyek a zárszámadások alaki szerkezetén végezendők. A módosítások nagyobb része folyománya az új számviteli törvényben és ennek végrehajtási utasításában foglalt rendelkezéseknek. Amelyek az 1899. évi költségvetésben nyertek először teljes mértékben alkalmazást s így természetesen az ez évi zárszámadásoknak is már így berendezéssel kell készülniök. Fontos újítás az, hogy az egyes számadási ágaknak egész háztartása egy helyen kerül kimutatásra, ami nagyon megkönnyíti az áttekintést az egész kezelés felett. További előnye az új rendszernek, hogy az egyes minisztériumok körében jobbra ingatlanok szerzése végett felvett tárcakölcsönök törlesztéseit, kamatait és kezelési költségeit egy külön fejezet alatt egyesítve mutatja ki, hoított ez a kezelés eddigéig az érdeket ágazatok zárszámadásában elszórtan számoltattat el.

A naptár- és hirdetési bélyeg eltörlése. A hivatalos lap mai száma a pénzügyminiszter hosszabb körrendeletét közli, a hirdetési és naptár-bélyeg eltörléséről szóló díj végrehajtása tárgyában. A körrendelet a pénzügyigazgatóságoknak és egyéb pénzügyi hivataloknak szól és a törvényben foglalt rendelkezések megvilágítása mellett a hosszabb időre engedélyezett általánnyok megfelelő visszaszolgáltatásáról ad utasításokat.

A cseléd-törvény revíziója. A belügyminisztérium kodifikációs osztályában jelenleg a cseléd-törvény revíziójával foglalkoznak s mint értesültünk, nemsokára be is fejezik. Ez lesz az első törvényjavaslat, melyet szünet után e belügyminiszter a Ház elé terjeszt.

HIREK.

Budapest, július 8.

— BUDAPESTI NAPLO. Június 30-án új előfűzés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfűzés ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról dejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

Azoknak a tisztelt előfizetőinknek, kik a nyári hónapok alatt fűrdőre vagy nyaralóhelyre szándékoznak menni, vagy

pedig hosszabb utra kelnek, szolgáljon szives tudomással, hogy kiadóhivatalunk, amint a címváltozásról értesül, nyomban az új tartózkodási helyre küldi a lapot. Ne méltóztatassanak tehát egy rövid levelezőlapnak félhasználatától akkor se visszaradni, ha a nyári szezon alatt talán többször is változtatják lakásukat. A Budapesti Napló kiadóhivatala minden bejelentésre rögtön intézkedik és szigorúan megfelel a szerkesztőség intencióinak, midőn az a nyári hónapok alatt is állandó érintkezésben óhajt lenni kedves közönségével.

— Egyházi kinevezés. A király Jankovits Döme verseci püspöki titkár és állami főrealiskolai tanárt Szerajevóba, a metropolitai egyházhöz szentszéki ülnöki tanácsossá nevezte ki. Jankovits jól beszél magyarul és hazafiás érzése miatt kedvelt egyéniség volt Versecen.

— Bucsú Utakon. A budai közönségnek ma ünnene volt. Az utjaki bucsút tartották meg a hagyományos szokásokhoz híven nagy részvételt mellet. A Lajos- és Zsigmond-utcában, valamint a templom-téren sok mindenféle sátor volt, amelyek között a boros és esős idő dacára tömörked ember tolongott. A bucsú egyházi része a plébánia templomban folyt le, ahol 6 órakor reggel Aschenbrenner József csöndes misét mondott. Utána magyar prédikációt tartott, misét olvasott Stacks István vallásos. A körmenet után zenés nagymise volt, amelyen dr. Ott Ádám plébános vezette a szertartásokat. Dében a plébánián ebéd volt, amelyen résztvettek a körület előkelő polgárai valláskülönbség nélkül.

— Loubet elnök a varrottasról. Loubet elnök, mint említettük, a mult esztőtörtökön meglátogatta a kiállítás szövőipari osztályát. A magyar látogatott fel-tűntek neki a kalotaszegi varrottasok s mikor Lukács Béla kormánybiztos elmondott egyet-mást e székely specialitásról, a köztársaság elnöke megjegyezte:

— Oly szépek, mint a japáni művészet legszebb szövelei.

— E. Kováts Gyula emlékére. E hónap utolsó napjaiban lesz egy esztéideje, hogy E. Kováts Gyula, a kolozsvári Nemzeti Színház művésze és a kiváló poéta a segesvári csatáratén, ahol Petöfi halálának 50-ik évfordulója alkalmából rendezett gyászünnepeken közreműködött — meghalt. Az évforduló nagy gyászünneppel akarják megülni az erdélyiek, akiknek E. Kováts Gyula dédelgetései kedvenek voltak. E célból Kolozsvárott bizottságot alakítottak, mely most dolgozza ki az ünnep programját.

— Új adóhivatal. A pénzügyminiszter még e hó folyamán a kaposvári pénzügyigazgatóság területén, Lengyeltöltőben adóhivatalt állít fel, mely f. évi augusztus 1-én kezd meg működését. Az új adóhivatalt kerületebe a következő községek fognak tartozni: Jaád, Eddie, Balaton-Cseh, Osztopan, Gamaacs, Bog-

körül és pedig két derekszögű négyszög alakjában, amelyek egymáshoz csatlakoznak. Az egyiknek hossza nyolc, szélessége 3-5 kilométer, a másikéknak a hossza 6-5, szélessége 5-4 kilométer. Amaz a kínai, ez a mandzsu, vagy tatárvárost foglalja magában. A külső fal egész hossza 33-6 kilométer s mivel a kínai várost a mandzsutól is ugyanolyan fal választja el, az összes falak hosszúsága 40-6 kilométer.

Bent a mandzsú-város közepében is magas falak emelkednek, amelyek három kilométer hosszú és 2-5 kilométer széles négyszöget zárnak be. Ebben van a császárváros és ez ismét egy 3-5 kilométer kerületű négyszögben magában foglalja a császári palotákat. Ez az ugynevezett tilos város, ahová közönséges halandó be nem léphet, csak a falakról nézhet le az ember a paloták sarga porcellán tetőire — sarga a császári szín — s azért ezt a titokzatos részt sárgavárosnak is nevezik.

Minden falat összevéve Pekingben, a falak összes hosszúsága 54-6 kilométerre tehető. Ugyannyi a csatorna is, amely mindenütt a falak külső oldalán húzódik megzérhető szelvényben. Valamikor hajók jártak ezeken a csatornákon, most azonban már tulnyomóan beomlottak, kiszáradtak, beiszaposodtak s csak ott, ahol a császári-csatorna véget ér, látni néhány csónakot. Ez a hely különben néhány hónappal ezelőtt még nagyfontosságú volt, mert akkor épp úgy, mint évszázadokon át, ott volt végállomása a tiencin-pekingsi vízutnak, amelyet a Gei ho folyó közvetített. Ez az ut három napig tartott, ámbár torony iránt a két város csak száz kilométernyire van. Most vonaton három óráig tart, lóháton, vagy kordén még kellemetlenebb az ut mint volt vízen.

Peking falai nagyjából még egészen jókarban vannak. Szélességük tizenöt méter, s nagy, fejtett kövekkel vannak beborítva, belül azonban jóformán csupa földből való a fal. Egyetlen sétalóhelye különben a falak letéje a városnak, az igaz, hogy földig

erő porba, vagy titokzatos kloakákba sumpedtet bele az ember. Tizenhat óriási torony uralkodik a falakon, s azoknak nyílásaiból száz legnagyobb kaliberű ágyú toroka ásit ki. Közlebebről nézve azonban kívül, hogy azok az ágyútorok úgy vannak oda festve a nyílásokat befűdő deszkákra.

Ezek a toronyok két-három kilométernyire vannak egymástól s mivel Peking hatalmas kereskedelmi géopont, a toronyok körül naphosszat a leg-élénkebb nyüzsgés van. Csak el kell képzelni egy-egy vásárt, de európai alakok helyett a kelet legvaltozatosabb néptájtait, karavánjait, tevéit, öszvéreit, nyájait, barmait, koldusait, különös járműveit és a legeztozikusabb nyelvkvereket hozzá.

Mivel Kínában sohasem gondolnak népszámlálásra — azt hiszik, hogy az szerencsétlenségét hozna a birodalomra — Peking lakosainak a számát még a kormány sem tudja.

Rendesen egy millióra becsülték, de most szakértők véleménye szerint Peking népessége hat-nyolc százazret tesz. A népesség legnagyobb része a kínai városnak jut, amelyet nyolc kilométeres utca szel át. Itt összpontosul a legelevenebb élet. A házak többnyire fából valók, csak itt-ott választja el őket kőfal s az utcai rész többnyire üzletekkel szolgál, amelyek jóformán teljesen nyitlak. Az előkelőbb üzletek aranyozott faragások, vagy fekete alapon aranybetűs cégtablák különböztetik meg. A házak legnagyobb része földszintes, csak itt-ott akad egy-egy alosonyabb emelet.

A mellékutak házái többnyire agyagból valók. Egy jelentékeny része a nyolc kilométer hosszú fal-tól körülvelt területnek szabad térség, melyen konyhavetemények láthatók. Ugyancsak nagy területet foglal el Pekingnek két legkiválóbb temploma. Több négyzet kilométeres udvaron, amelyet vörösr festett falak határolnak, emelkednek ezek a templomok. Az egyik az Ég Temploma, kerek, magas alapzatú, három emeletes, toronyszerű épület, a másik a Föld Temploma (tulajdonképpen a Földmivéls Temploma).

lár, Falu-Szemes, Látvány, Ordas, Lelle, Öszöd, Szőlös-Győrök, Tótygyugy, Visz, Kis-Lak, Tur, Bursak, Kisberény, Lengyel-tó, Pamuk, Óreglak, Somoogyvár, Taska, Vamos, Varjaskér, Tót-Szent-Pál.

— **Darányi Párisban.** Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter ma este hét órakor hazatért Párisból, ahol sokfelől ünnepeltetés tárgya volt. Mint levelezőnk táviratozza, a mezőgazdasági kongresszus bucsúnaképpén is *Méline* elnök és *Dupuy* földmívelésügyi miniszter közé ültették. Mintán *Méline* elnök tisztelettel a külföldi résztvevők közreműködését, Darányi miniszter emelkedett föl. Közönettel mondott a franciák felejtethetlen vendéglátásáért és kiemelve beszédében, hogy a mezőgazdák érdekei az egész földön szolidarisák, kérte a mezőgazdákat, hogy ápolják azokat a kötelezettségeket, melyekben érdekeik azonosak és ne azokat, melyek elváltak egymástól. Végül hangsúlyozta *Méline* érdemeit és az agrárszék diadalát ültette pohárát. Darányi beszéde rendkívül nagy hatást keltett, és általánosan konstátálták, hogy a kongresszusták közül a francia nyelvet alig bírja idegen jobban nálánál. A francia lakok is dicsőítőleg nyilatkoznak beszédéről. A magyar gazdák részéről jelen voltak a banketen: Károlyi Sándor, Majláth József, Zselenszky Róbert grófok, bárd Malcoms, Kazy József miniszteri tanácsosok, Hampel, Koos és Győri titkárok. *Wolkenstein* osztrák-magyar nagykövét *Gotouchowski* és Darányi miniszterek tiszteletére 25 terítéki ebédet adott. Ebből után Darányi Kiss államtitkárral *Loubet* elnökhöz ment el. A fogadtatáson *Lukács* Béla kormánybiztos és *Miklós* nejeikkel, valamint a kormánybiztoság tagjai voltak jelen. Darányi Ignác, mint említettük, este 7 órakor visszatért Budapestre. Kiss államtitkár még tíz napig marad Párisban.

— **A gmündenti nász.** Kedden lesz *Gmundenben* *Lujza* kumberlandi hercegnő esküvője *Miksa* badeni herceggel. Mint egy távirat jelenti, ma ismét több vendég érkezett Gmundenbe, köztük: a badeni nagyherceg és neje, a görög trónörökös, a badeni trónörökös és neje, *Frigyes* Károly hesseni herceg és neje, *Hohenlohe-Langenburg* örökös hercege és neje, a svéd trónörökös, aki *Franzensbadból* jött, *Ernő* szász-altenburgi herceg és *Lajos* Viktor főherceg. A vendégeket a pályaudvaron a kumberlandi herceg és családja, a völegény és a hatóságok fejei fogadták.

— **Gábor Áron emlékezete.** Most a napokban volt ötvenegyedik évfordulója annak, hogy a híres székely agyúöntő, Gábor Áron a csatamezőn elesett. Ezt a napot minden esztendőben kegyelettel üli meg az erdélyrészi 1848—49-es honvédség. Tegnapelőtt is zászlók alatt vonultak ki az erdélyi honvédegyletek s hazafias beszédek s szavalatok kíséretében megkoszorúzták az eresztvényi temetőben fekvő hős sírját.

A városban végig vonuló, egykor hajózásra alkalmas csatorna most poshadt kloakából áll.

A Mandzsú város, ahol tudvalevőleg a császári paloták és a követségi épületek vannak, nem igen mulja feül a khinai várost. Vannak ugyan benne egészen hétédfél kilométerig kinyúló, derékszög alatt keresztelő utcák, ami valami európai színezetet adna, hanem a viszonyok bizony ott is ázsiaiak. Nincs ebben a városban semmi, de éppenséggel semmi mindabból, ami egy modern európai városban kellemessé és kényelmessé teszi az életet. Csak rendtelenség van mindenütt és össze-visszaság. Intezmény semmi. Nincs egy omnibusz se, a bicikli pedig teljesen ismeretlen fogalom. Gyárról szó sincs. Csak tavaly kapta a város az első modern látványosságot az osztrák-magyar követség és a Hongkong és Shanghai Bank ujonnan épített palotáiban, még egy katolikus és egy evangélikus templomban.

Minden ház egy-egy kis vár, s több sor falon kell áttörni magát az embernek, amíg a tulajdonképeni udvarhoz ér. A külföldi képviselők hazai is ilyenek, csak éppen nagyobb területen. A bennszülöttek hazai közül csak azok nyílnak az utcára, amelyekben üzlet van, a többieknek nincs ablak az utca felé, hanem a külső falban ajtó van, s az előtt néhány méternyire magányos fal áll. Ezek a külön falak a gonosz szellemeket tartják vissza. A babona szerint a gonosz szellemek, amikor a házat megálmadják, nem veszik észre azokat a falakat, nekik rontanak és összezúzzák magukat rajtuk. Afféle szellemtörők ezek, úgy is hívják őket. Ha az utca keskenysége miatt ezek a falak nem térnek el kívül, akkor az ajtó mögött állítják fel őket. Még házi isteneiket is rájuk teszik, hogy azzal hathatósabbak legyenek.

A por, főlépp a forró időszakban egyenesen elviselhetetlen. Nemcsak a tümege, hanem a minősége is borzalmas. És mindezzel szemben a város egészségügyi állapota olyan, hogy kedvezőnek montható. Mintha csak a sok piszok ölné a bacillusokat.

— **II. Vilmos császár és a francia hadügyminiszter.** Aztán mondja még valaki, hogy már nem történnék csodák a világon. A derék, becsületes *Rochefort*, aki tudvalevőleg *Epaminondas* példáját követve, még tréfából sem hazudott soha, a következőket írja az *Intransigeantban*:

Egészen bizonyos, hogy II. Vilmos császár így szólt André hadügyminiszterhez:

— Hirtelen háboruba keveredtem és haderőm jelentékeny részét messze országokba kell küldenem. És mialatt ez a sok ezer emberem a távol Keleten fog harcolni, mindig rettegés fog majd el, hogy ez a *Jammont* kihasználja szorult helyzetemet. Kérem, mentse föl őt állásától és nevezze ki helyébe Brugère-t. Ez az egyetlen ember, akiben megbízom. És akkor nyugodtan fogom csapataimat Khinába küldeni.

És André hadügyminiszter persze vakon engedelmeskedett.

A külföldi közvélemény természetesen nem utóközök meg többé *Rochefort* badar cikkein, és azért ebben a szemszedetett ostobaságban is csak az az érdekes, hogy Franciaországban a kellenél több ember akad, aki szentül meg van győződve arról, hogy csakugyan a német császár sörpörte el *Jammont* tábornokot a francia hadsereg éléről.

— **Estély Jókainál.** *Jókai* Mór, a korszerű író Párisból való szerencsés hazatérte és feleségének születésnapja örömeire, mint jeleztük, svábhgyi nyaralóiban nagyobb estélyt rendezett, melyen az író- és hírlapíróvilág számos kitűnősége jelent meg.

A szalagon terített asztalnál *Eötvös* Károly országgyűlési képviselő volt az első felszólaló. Ami öröme, reménye és vigasztalása volt életének — ugymond — az mind abból a napfényből fakadt, amit *Jókai*, a költőkirály maga körül árasztott. E napfényben még nemzedékek fognak sütkérezni. Ez a nap delelőjén van, de hiányzott a melege és illata. Csak azóta nyerte vissza a két nemes tulajdonságát, amióta *Jókai* megházasodott. Életit nemzetünk legnagyobb férfiaként teleségét, mint életének melegét és illatát.

Leikes eljenzés követte e szavakat, melyekre *Jókai* Mór megindultan válaszolt. A népdalra hivatkozott, mely azt mondja: „aki a babáját igazán szereti, záporos esik, mégis fölkeresi” így kerestek föl engem — folytatja — történeten bűsűg barátaim a mai zivatros időben. Nagyon köszönöm szives megjelenésüket. Az én asszonyom nemcsak szép is, jó is, de okos is. Én nála tartom a jobbik eszemet. Sok cikk van a fiókomban, amit az asszony kérésére tettem feire s utólag kiderült, hogy helyes volt azokat jól eldugni. (Sohse legyen rosszabb kritikuskunk nála! Jól köztbe *Eötvös* Károly nagy derűtséget keltve.) Pohárát különben barátai egészségére ülti.

Vérsi József országgyűlési képviselő, mint igazi újságíró elmondja, hogy ma *Jókai* születése napja van. Az a baráti kör, mely a költő vendégszerelő házában megjelent, Magyarország tizenhatszáz millió emberét képviseli, mert hiszen valamennyi *Jókai* tisztelője és barátja. Életit a háziasszonyt, aki a nagy költő életét az ifjuság zománcával megáruyozza.

Márkus József mondott még határos felköszöntőt *Eötvös* Károlyra, azután *Rádics* Béla bandája rázendített a szebbnél szebb régi hallgatónő társakra. *Jókai* az ő cseleg, mely bariton hangján énekelte ezeket a szép dalokat s a társaság egyáltalán nem akarta eloldasadt és bámulságos emlékeztetéseket. *Maid Oláh* Lajos fújta el tarogatón a régi kurto nótákat, *Rakóczi* bucsuját, *Berensényi* toborzáját és a Lavottha-féle darabokat.

A nagy költő elérékenyülten hallgatta a gyönyörű magyar nótákat. Hajnal pirkadt, mire a szép estély véget ért.

— **Az új országház.** Egy könyvomatos értesülése szerint az új országház a jövő 1901. év végével átadatik rendeltetésének. A belső munkálatokkal már annyira haladtak, hogy még csak a berendezés, a parketozás és a dekoratív munka van hátra. Az épület külső és belső perspektívát *Steindl* Imre, a hatalmas mű tervezője a parisi kiállításra is elküldötte, ahol a gyönyörű tervek bizonyára újabb dicsőséget szereznek a fejlett magyar építőművészetnek. Gyönyörű történelmi freskó képek kerülnek majd a főrendiház és képviselőház mellékesarnokaira, a delegációs teremre, az étteremre és végül a főlépcsőház fölé. A legtöbb képet *Vajda* Zsigmond festi, kívül *Lots* Károly, *Kriesch* Aladár, *Dudits* Andor és *Spányi* Béla dolgoznak bent a palotában és az észre valamennyien elkészülnék munkáikkal. Az országház előtt elterülő parkba két művészi szökőkutat állítanak föl.

— **Házasság.** *Pick* Manó kis-lángi nagybérlő ma délelőtt 11 órakor tartotta esküvőjét, a donányutcai izraelita templomban. *Schwarz* Malvin kisaszonnyal, *Schwarz* Zsigmond nagybirtokos leányával. Az esküvőn, melyen nagyszámú és előkelő nászüzemesség volt jelen, a szertartást *Kohn* Sámuel főrabbi végezte, aki szép beszéd kíséretében áldotta meg az új pár frigvét.

Krausz Gábor építőmester eljegyezte *Margittai* Zelma kisaszonnyal, *Neyer* Adolf ur és neje *Kitséer* Karolin kedves leányát, Budapesten.

— **A khinai császár életbiztosítása.** A kiaucauni német kolónia hetilapja egész komolyan azt írja június 20-iki számában, hogy a khinaiak valamely külföldi társaságnál biztosítani szeretnék a „mennyeik fiát”, szeretett császárukat tűz, víz és — a khinai események váratlan fordulatai ellen. Akik a loyális eszmét fölvetették, úgy képzélik annak megvalósítását, hogy minden hithű alattvaló egy dollárt adjon a nemes célra s ekként 400 millió dollár gyűljön össze. Elméletben kétségtelenül nagy és megható ez a gondolat, de hogy gyakorlatban keresztülvihető-e, ez oly kérdés, melyre csak a biztosító társaságok felelhetnének. Ezek pedig híresek arról a jelszavukról: minél nagyobb díjak és minél kevesebb rizikó. Talán *Tuan* herceg életét méltóztatnék biztosítani.

— **Árvaszéki ülnökök mozgalma.** Az erdélyrészi vármegyék árvaszéki ülnökei Segesvárt értekezletet tartottak, melyen helyzetüket beszélték meg. Elhatározták, hogy a belügyminiszterhez küldöttségei menesztenek s kérné fogják, hogy üzetésüket javítsák és megfelelő lakásbért kapjanak.

— **Ehagyatott gyermekek menedékháza.** A Nagypénteki ref. társaság, a bulia-érsai Kamaraerdőben épített Erzsébet-menedékházába az ősszel tíz 6—7 éves fiút s ugyanannyi leányt, tehát összesen husz ehagyatott gyermeket vesz föl valláskülönbségre való tekintet nélkül.

A gyermekeket az elemi népiskola első és második osztályába veszik föl s a megszábotott tanulmányok mellett házi munkákra, kertészkedésre és háziiparra tanítják őket, hogy később mint eszedékek, munkások, iparosok, vagy földművelés keresők meg a kenyerüket. A fölvetett gyermekeket a menedékházban, az iskolázatásra kötelek kor határai közt 6—12. illetőleg 12—15 éves korukig nevelik. A folyamodásokat augusztus hónap 1-ig kell benyújtani, dr. *Kiss* Áron elnökhöz (I. ker. Győri-ut 9. sz.). Melékelni kell: a családi értesítőt, illetőleg kereszt (vagy születési) levelet, a vagyoni s erkölcsi bizonyítványt. Ha a felszerelés hiányos, a szükséges adatok beszerzéséről, a mennyire lehetséges, az elnökség gondoskodik. Züllofásban levő, teljesen ehagyatott gyermekeknek elég az egyházi, vagy polgári hatóság ajánlata is. A folyamo ókat augusztus 20-ikáig értesíteni fogják a kérvényük sorsáról.

— **Az idő.** A napokig tartott roppant hőséggel ma csunya szeles idő váltotta föl, amely egy kora tavaszi napot hozott a nyár közepébe. A vasárnap korzók közönsége gyér számban mutatkozott az *Andrássy-után* és megbámulták azt a néhány embert, aki a kávéházak széleszedhet kertjében jegeskávémellől élvezte a gyilkos forráság csödjét. A vidéken is kellemetlenül engedett melegéből a nyári napfény és a táviratok mind fagyos rövidséggel jelentik a kánikula bukását. Kiragadjuk belőlük a barfai táviratot, amely szerint a közeli hegyek mind hóval vannak borítva.

— **A professzor végrendelete.** A napokban meghalt Heidelbergában az élettan egyetemi tanára *Kühne* Vilmos. Mig élt, keveset hallott róla a világ, mert esőndes, magába zárkozott tudós volt, most hogy meghalt, kiemelkedik a tuatemberek sorából a végrendelet révén. Ott nyilvánította azt az utolsó óhaját, hogy holttestét egészen el és a szertartás alatt énekeljék el *Beethoven* *Klencendik szimfóniájának első tételét, de jól.* Hogy teljesült-e a tudós professzor utolsó kívánsága, arról nem szól az a müncheni újság, amely e szokatlan végrendeletet följegyezte.

— **A kártyázás vége.** *Pusik* József és *Martinka* Mátyás napszamosok ma délután egrik józsofvárosi kávéházban kártyáztak. A szerenese *Pusik* kedvezett és *Martinka* hamarosan elvesztette egész heti keresetét. A különben szolid embert ez a dolog annyira kihozta sodrából, hogy bosszút esküdött *Pusik* József ellen. Hazaszaladt, magához vette revolverét és a *Teleky-tér* 5-ik számú ház előtt megleste *Pusik*ot. Este nyolc óra tájban ment arra *Pusik* és *Martinka* közvetlen közelből rásütötte a revolverét:

— It van kutya, amiét elnyerted a pénzemet!
Pusik összerogyott, de *Martinka* még két golyó lött a szerencsétlen emberbe, akik halálosan megsebesített a három golyó. A lövöldözésre odaszaladt a *Teleky-téren* álló rendőrszem s be akarta kiseráni *Martinka*t. *Martinka* a rendőrről rásütötte revolverét. A golyó, szerencsére, nem talált, mire a rendőri letépete a veszedelmes embert, összekötözte s úgy vitte be a kapitányságra. Holnap átadják az ügyészségnek.

— **Ujabb szerencsétlenség Párisban.** *Párisból* telegrafálják: Egy *Versaillesből* a Louvre felé menő tramvaj vonaton nagy szerencsétlenség történt. A dekomprimált levegővel hajtott mozdony a *Place de la Concorde* mellett hagyta a hozzácsatolt 4 kocsit, hogy új hajtóanyaggal lássa el magát. A magukra maradt kocsi a lejtős uton legördültek a rakodó part felé és a *Sándor-híd* alatt egy villamoskocsiba ütköztek. *Hét utas*, a távirat szerint, könnyű sérülést szenvedett.

— **Megfenyegedett gyáros.** Érdekes ügyben folytat most a rendőrség nyomozását. Egy elkésere-dett munkás ember megfenyegedett egy fővárosi ismert gyárost, akitől nagy pénzösszeget kért — mert különben kivégzi. A dolog a következő:

Biehn János aszfaltgyáros és vállalkozó a napokban levelet kapott, amelyben a levélíró tudatja vele, hogy miután szegény munkásember, megélni nem tud, küldjön neki 6000 forintot, mert clenkező esetben megöli. A kivégzést illetőleg nem a revolv-vert választja, hanem sokkal rosszabbat: — a szigonyt. Ezt veri a testébe, ő maga pedig agyonlövi magát. Ennek így kell lenni — írja — mert minden munkásember halálakor köteles egy gazdagot magával vinni. Ha ajánlatát elfogadja, tegyen közzé egy apró hirdetését a Kis Újságban, „Jöhetsz — elvárak” szavakkal, ő majd érte küld. Természetesen Biehn ijedten rohant a főkapitányságra, s bejelentette az esetet. Ez történt e hó 6-án. Biehn ezután meg is tette a hirdetését, de azóta allandóan detektívek ülték a gyáros irodájában. Ma reggel megjelent a hirdetésre a 80 számú hordár s kérte, hogy egy ur elküldte a csomagot. Persze a detektívek amint az értéketlen papirokkal telt csomagot a hordár magához vette, — utána mentek s látták, amint a Népszínház-utca és Kerepesi-ut sarkán a csomagot átadja egy embernek. Az illető, amint a rendőrség embereit meglátta — futásnak eredt, de ezek elfogták s bevitték a főkapitányságra. Itt azután kiűzték, hogy Kaszai János 42 éves gyári munkás, aki már többször volt büntetve. Egyelőre fogva tartották.

— **Magyar hittérítő Khinában.** A Khinából érkező ellenőrizhetetlen hírek közt a minap olyan is volt, hogy a hittérítők közt Wilfinger József magyar lazarista atya is áldozatul esett a boxerek düheinek. Wilfinger huszonhét esztendő fiatal ember volt és lángoló lelkesedéssel indult a hittérítés veszedelmes útjára, a távol Ketre, amikoriban Urge Ignác, a híres magyar misszionárius meghalt. Két év óta folytatta nemes hivatását és szép eredményeket tudott elérni. A fiatal hittérítő élenk levelezést folytatott a messzeségből Noyelly Jánossal, a nagyváradi tanítóképző igazgatójával. Mint most nagyváradi tudósítónk jelenti, legutóbb május 3-án irt Wilfinger levelet Noyellynek, aki azt június 16-án kapta kézhez. A levélben a magyar misszionárius megírja, mennyi viszontagságon mennek ők át a kinézere földjén. Utazgatása közben többször megtámadták a rablók, akik elől a francia és magyar konzulátushoz menekültek segítségért. Egy ízben teljesen kifosztották a maratócok, s úgy megverték, hogy eszméletlenül maradt a földön, míg nem jöszöví emberek mentek arra és ápolás alá vették. Ez utolsó híradása óta semmi életjelt nem adott magáról a fiatal vezetés. A kínai hittérítő rend főnöke ugyan-azt telegrafálta Párisba, hogy Wilfinger eltűnt és hosszabb idő óta senki sem látta, de azért nagyváradi ismerősei azt hiszik, hogy Wilfinger még él, mert Haj-Cuing tartományban, amelynek székhelyén Ving-Hangban a holtnak híresztelt hittérítő lakott, még nem tört ki a boxer lázadás.

— **Főlével.** A magyarországi központi Fröbel-negyel által államilag segített óvodáképző intézete (Budapest VI., Bajza-utca 27. sz.) az 1900—1901. tanévtől kezdve tanítóképző intézettel bővíti, úgy hogy 4 évi tanfolyam után a növendékek *ovó- és tanítókné* képezhetnek. Kérvények öv. Rosenzweig Saphir Sarolta egyleti elnök vagy Peres Sándor intézeti igazgató címére (VI., Bajza-utca 27.) az *év augusztus 15-éig* küldendők be. Folyó évi augusztus 20-án reggel minden folyamodónak jelentkeznie kell az intézetben. Beiratasi díj nincsen.

— **A Lágymányoson halottja.** A sokszor említett s a Lágymányoson talált ruhátlan férfi tegnap este a Rókus-kórházban meghalt, a nélkül, hogy egy pillanatra is magához tért volna. Holtteste már kint van a törvényszéki orvostani intézetben, ahol holnap delőit boncolják föl. A rendőrség azt hiszi, hogy az illető deliriumában önmaga tépte le a ruhákat. A boncolás lesz hivatva kideríteni, hogy halálát tulajdonképp mi okozta.

— **Tűzvész.** Nagy tűzvész pusztított tegnapelőtt Krakova nyitramegyei községben. A tűz, amint mondják, gondatlanságból keletkezett s az uralkodó erős déli szél miatt csakhamar egész utca lángba borult. A krakovai, osztrói, terebei és vágőri községi tűzoltók emberfeletti munkát fejtettek ki, hogy legalább az iekolát, plébániát és a községházat megmentsék, ami nagynehezen sikerült is.

— **A rablógyilkos Gőnczi.** A berlini esküdtészek által rablógyilkosság miatt halálra ítélt Gőnczi József még most is kaszkodik az élethez, azzal a szívóssággal, amelyet már az öt napos végtárgyaláson tanúsított. A mult héten pörújításért folyamodott és kérvényét a bíróság már kiadta az egyik bírónak tanulmányozás és véleményezés végett.

— **Vigyázatlan kerékpáros.** A 2478. számú bicikli tulajdonosa tegnap a Hungária-köruton elgázolta Hemming Gusztáv gyári munkás 4 és fél éves Gusztáv nevű fiát. A kis fiúnak eltört a lába s most a Rókus-kórházban fekszik. A biciklistát a rendőrség kérdőre fogja venni.

— **Rendőri hírek.** Lovitz Mária trafikosnának Teréz-körut 6. szám alatt lévő üzletét az éjjel feltörték s onnan 20 forintnyi készpénzt és mintegy 1000 korona-

értékű okmánybélyeget elloptak. — A kecskeméti rendőrség értesítette a főkapitányságot, hogy Rádó János timárinas a gazdájától, Faragó László timár-mestertől ellonolt 400 forintot, azután megszökött.

— **A Telefon Hírmondó zenéi.** A beszélő újság ma este 8 órától 11-ig előzetesen szórakoztatására felváltva katonai és cigányzenét közvetít. A Frankfortból érkező esti tözede megnyitásoknak kurzusait 1/10 órakor, a legújabb híreket és táviratokat pedig este 1/10 órától 10-ig olvastatja fel a szerkesztőség. Ugy a zene, mint a felolvasások megkezdését riadójel előzi meg.

(x) **Emke-gyujtó a legjobbi!**

A pekingi idegenek listája.

Budapest, július 8.

A mikor az egész művelt világ szívszorongva várja a híreket a Pekingben élő követségek sorsáról, érdekes lehet tudni, kik azok, akiket a nemes kötelességtudás oly borzasztó helyzetbe sodort. Kezdjük monarchiánk követségén.

Az osztrák-magyar monarchia pekingi követe báró Wahlhorn, aki április óta szabadságon van és helyny napja Bécsben időzik. Távollétében dr. Rosshorn Artur vezette a követség ügyeit, aki Bécsben született 1862-ben. Már 22 éves korában kínai szolgálatba lépett és két éve, hogy Goluchowski meglette az ujonnan felállított pekingi követség titkáranak. Felesége dr. Pichler bécsi fogorvos leánya, aki május 22-ikén irta utolsó levelét atyjának. Abban még nincs szó a boxerek mozgalmáról.

Magyar honpolgár nincs sem a követségek alkalmazottai, sem a Pekingbe rendelt tengerész-katonák közt. Haditengereszetünk soraiból a válságos napokban Pekingben volt: báró Boineburg-Lengsfeld Richárd tengerész-kadét, akinek atyja altábornagy a közös hadseregben. Mindössze 22 éves volt és a katonai alreáliskolát Kismartonban végezte, ahol szép haladást tett a magyar nyelven is. A tengerészetebe átlépve, első éveit a Budapest hadihajón töltötte s onnan került a Zentára. Pekingben von *Materna* kínai vámbivatalnok, *Materna* operánékesnő közeli rokona és *Kollarz* sorhajó-hadnagy a huszonöt főnyi őrség élén. 1900. május 16-án adta az utolsó hirt magáról, egy stenografált levelezőlapot írván *Pilsenben* lakó atyjának. Mint már említettük, a *Zenta* parancsnoka, *Thomann* Ede fregatt-kapitány is elment Pekingbe.

A német követség személyzete a meggyilkolt Kettler követ özvegyén kívül a következőkből állott: Below-Saleske első titkár, Bergen másodtitkár, Loesch hadnagy, Cordes tolmács, aki Kettler követ meggyilkolásakor megsebesült, dr. Velde tőrsz orvos, Koch tengerész, a Kaucsauból odarendelt írnök, *Fifrement* irodatiszt, *Hummelka* irodaszolgá, dr. Merklingshaus, tolmács-gyakornok. Az őrség egy tisztből és 50 emberből állt és június 3-ikán érkezett Pekingbe.

Az angol követség vezetője Sir Claudius *Macdonald* követ. 1852-ben született, előbb katonai pályán működött és részt vett több afrikai hadjáratban. 1882—1884-ben kairói katonai attaché volt, aztán diplomáciai pályára lépett. Osztályrészese sir Robert *Hart*, a kínai vámbivatalok igazgatója 1835-ben született és 40 éve van a kínai vámszolgálatban.

Az Egyesült-Államok diplomáciai képviselője Edwin H. *Conger*. Előbb Braziliában képviselte hazáját. Rendkívül szimpatikus, nagy képzettségű egyéniségnek mondják.

Japánt báró *Tokujito-Nishii* képviseli Pekingben. A császárság egyik legjelentősebb diplomataja. Volt külügyminiszter is, majd Pétervárott követ és gazdag diplomáciai tapasztalatai folytán helyezték át a nagylentőségű állomásra.

Oroszország követe *Giers*, fia az elhunyt kancellárnak, *Gorcakov* utódának. Két év előtt küldték Pekingbe, miután ugyeszen működött Rio de Janeiro-ban és Teheránban. Vele volt a válságos napokban felesége és két gyermeke is.

Spanyolország követe don *Bernardo Jacento* de Colognan régi spanyol nemesi család sarja és 1864 óta van diplomáciai szolgálatban.

A francia követségen *Pichon* ur a házigazda; orvosnak készült és munkatársa volt *Clemenceau* lapjának, a *Justicennek*. 1885-ben képviselő lett, de 1893-ban nem választották be a kamarába és a rákövetkező évben követnek Hayti-be ment, 1896-ban Rio de Janeiroba és 1898-ban Pekingbe.

Az olasz követ *Salvago-Raggi* márk, akinek neje (*Pallavicini Camilla*) és fiacskája szintén Pekingben volt. A követség titkára don *Livio Caetani*, a sermonetai herceg fia; az őrség 20 tengerészből állt egy hadnagy és egy altisz vezetése alatt.

A missziók közt az Alliance Mission egy személyvel van képviselve, az amerikai bibliai hittérítő társasága két személyvel, a nagy amerikai hittérítő

társaság kilenc férfival és tizenkét nővel, az amerikai presbitériumok szintén kilenc férfival és tizenkét nővel, a keresztény szövetség öt nővel, az anglikánusok hat férfival és öt nővel, a francia katolikus misszió negyvenkét pappal és barátal, a londoni hittérítő társaság öt férfival és három nővel, az orosz orthodox misszió hét pappal. Azonkívül harminc irgalmas nővér látja el a felebaráti szeretet munkáját.

Hart igazgató alatt a vámbivatalban 28 európai hivatalnok volt. A pekingi egyetemen 9 olyan tanár és 2 olyan tanítónő működött, akik angol származásúak és a császári kollégiumban 16 tanár volt idegen alattvaló. És e hosszú névsort szaporítja még száz meg száz kereskedő, iparos, vasut- és bankhivatalnok családjaikkal.

FŐVÁROS.

(*) **Rendkívüli közgyűlés.** Kedden délután rendkívüli közgyűlése lesz a fővárosnak, a következő főbb tárgyakkal:

Előterjesztés, a községi alap s a főváros köznevelése alatt álló intézetek és alapok 1899. évi zárószámadásának a megállapítása tárgyában. — A IX. kerületi előhárósnak a csatorna-tisztításokra szükséges pótlólagos hitel engedélyezése s a pénzbeli fedezet kimutatása. — Püllebözés a hűsítő italok elárúsítása ügyében hozott tanácsi határozatok ellen. — Előterjesztés a kéményseprő-munkakerületek újabb beosztása tárgyában. — Az Országos Iparügyösület kérvénye, az engedélyezett segélyek folyósítása iránt. — Az I. kerületi Fehérvári- és Logoduy-utak s a II. kerületi Apostol-utca rendezése. — A magyar gazdák vásárosarnok-elítő szövetkezetének a kérvénye, a helybér leszállítása ügyében. — Előterjesztés a Szent Gellért járványkórház kibővítése tárgyában.

(*) **Eudai polgárok mozgalmá.** A budai polgárok körében nagy elkeseredést szült a fővárosi tanácsnak az a határozata, amellyel a légszuszgyárnak megengedte, hogy budai főgyártelepét kibővítsé, ahelyett, hogy elrendelte volna a gyár kitelepítését. A II. kerület polgárai, mintegy kétszázan e tárgyban gyűlést tartottak és hevesen kifakadtak a gazgyár kibővítése ellen. Elhatározták, hogy a kereskedelmi miniszterhez fordulnak, ki ez ügyben most végleg fog dönteni, hogy az óvja meg a budaiakat a tervből vett sérelmes intézkedés elől. Kérelmüket *Hentaller* Lajos országgyűlési képviselő vezetése alatt husztagu küldöttség terjeszti a miniszter elé.

(*) **A cipőfoltozók panasza.** Budapestten mintegy kétszáz ember keresi meg a kenyerét azzal, hogy lábbeli javításokat készít s illetoleg az öszvevársárolt ócska cipőket és csizmákat megjavítva, a nyit piacokon elárúsítják a szegényebb néposztálybelieknek. Az utóbbi időkben az a nagy csapás érte őket, hogy a kerületi előjáróságok kitiltották a piacokról, azzal a megokolással, hogy ez a foglalkozásuk zsiabarusokká minősíti őket s így csakis a zsiabarus-piacon lehet helyük. A cipőfoltozók az előjárók eltiltó határozatát megfellebbezték a tanácshoz, amely ezzel az ügygyel tegnap foglalkozott. A tanács a cipőfoltozók javára döntött s kimondotta, hogy mesterségük nem minősíthető zsiabarusnagnak, mert iparszerűen foglalkoznak a lábbeliek javításával.

(*) **A Gellérthegy szabályozása.** A Fővárosi Egyesület arra kérte a tanácsot, hogy a Gellérthegy utait jobban gondoztassa, a hogy általános szabályozási tervét készítsesse el, a tetőn a citadella körül levő nagy rondót rendezesse s általában az üdülő és szórakozó hely minden kellékével lássa el. Végül pedig a hogy befásítása érdekében kér hathatós intézkedéseket az egyesület. Kéri a tanácsot, hogy az ingatlan tulajdonosokat a telkek befásítására kötelezze s elsősorban is az utak mentén állítsenek faszorokat. A tanács az egyesület kérvényét a mérnöki hivatalnak adta ki, mely most részletes jelentésben felel a tanács utasítására. A jelentés sorra veszi a folyamodó egyesület kívánásait; az utak gondozásának kérdésére megjegyzi, hogy az a kerületi előjáróság feladata, ezt kell tehát a tanácsnak kötelessége teljesítésére szoritani. Az általános szabályozás tervét most készíti a fővárosi közmunkák tanácsa. A rondó és egyéb rendező munkálatok ennek az általános tervnek keretében nyerneik majd megoldást. Ami végül a fasítást illeti, a telektulajdonosokat nem lehet arra kötelezni, hogy ott fasítsanak, ahol ut nincsen, kész utak mentén pedig amugy is serényen fasítsanak.

(*) **Az Újvásártér parkozása.** Az Újvásártér parkozásának munkálatait megkezdették. Egyelőre a földmunkákat készítik el. A hatalmas térszoros, kavicsos talajt ugyanis mindenekelőtt terméköpessé kell tenni, hogy az új közkert növényzete megélhesen és kellő módon fejlődhessen. Az Újvásártérre 1100 lombos és 754 fenyőfát ültettek. A díszes parkrészek között két gyermek-játszóhelyet is rendeznek be. Az összes parkozó munkálatok 99.000 koronába kerülnek, amelyből az idén 50.000 koronát használnak fel. Ebből az összegből fedezik a földmunkák költségét is.

(*) **Több jelöltablát!** A IV. kerületi választmány július havi üléséből fölkerde a fővárosi tanácsot, intézkedjék az iránt, hogy a fővárosi villamos vasutak igazgatóságai a mostani jelöltáblák fenntartása mellett a kicsik homlokzatán is két táblát alkalmazzanak, melyek közül az egyik a kiindulási, a másik a végállomást jeleze. A választmány javaslatát azzal okolja meg, hogy a közönség, amely csak akkor értesül a koozi irányáról, amikor az már előtte

áll, igen gyakran megtéved, és ebből aztán zürzavarok, nem ritkán komoly kellemetlenségek is származnak.

SZÍNHÁZ, ZENE.

**** Duse leánya.** Kevesen tudják, hogy a modern színművészet legkiválóbb női képviselőjének, Dusének leánya van. Atyjáról *Marchetti* Erzsébetnek hívják és most Münchenben tanul. A fiatal, alig tizenkilenc éves kisasszonynak szakasztott olyan arca, járása és tartása van, mint az anyjának. És e mellett, esodálatos, határozott ellenszenvvel viseltetik a színház iránt, mert anyjától tudja, hogy nagyon sok árnyéka van a színházeletnek, ha a világ még oly fényesnek képzeli is. A fiatal kisasszony egyszerű és igénytelen és szorgalmas és egyetlen ambíciója, hogy tanulmányainak befejezése után valahol tanítónői álláshoz juthasson. Megindító a viszony anya és leánya közt, valósággal imádják egymást és a zseniális művésznő boldog, hogy leánya tanítónőnek készül.

**** A Fővárosi Nyári Színházban** holnap a *Suhanc* kerül színpadra Teruskával, de az előadást nem Konti fogja dirigálni, mert ebben gyengélkedése akadályozza.

**** A Városi Színházban** hétfőn a *Dolly* című nagy sikert aratott svéd színművet adják harmadszor, *Gál Gyula*, a Vigzínház tagjának vendég-felállásával. A címszerepet ezúttal is *Feld Irén*, a népszerű igazgató nagytehetségű leánya játssza.

**** Alfred Capus** új vigjátéka. *Alfred Capus*, a nagy sikert aratott *Maris de Léontine* című vigjáték szerzője jelenleg Vernouban tartózkodik, ahol egy új vigjátékot fejezett be. Az új darabot, amelynek címe *Bourse ou la vie* (Pénz vagy életet) a Variété-színházban fogják előadni a jövő szezonnal kezdeten.

**** Novell és Guererra** Mária Berlinben. A berlini színházak már most biztosítják maguknak — jövő nyári attrakcióikát. *Novell* a jövő év májusában fogja megismételni óriási sikerű berlini vendéglátását. A „spanyol Duse”, *Guererra* Mária pedig, aki ez idő szerint Párisban arat nagy diadalokat, a jövő év júniusában fogja magát először bemutatni a berlini közönségnek. A jövő évben a *Theatre Français* egy része is venézszeropelni fog Berlinben *Emile Chantarde* vezetésével.

**** Hírek — Sarah Bernhardtól.** Az isteni Sarah gondoskodik arról, hogy időnkint egy-egy kisebb fajta szenzációban szerepeljen és hogy ezek a szenzációk eljussanak mindentel. Ma véletlenül egyszerre két Sarah-szenzáció is érkezett Párisból, ime mind a kettő:

I.

Egész biztosra veszik Párisban, hogy a július 14-iki kitüntetések alkalmából Sarah Bernhardt megkapja a becsületrend keresztjét. A kormány minden protekción mellőzésével, saját iniciatívájából ohajjja felvenni Sarah Bernhardtot a becsületrend tagjai sorába és mint Párisban beszélék, a rendjelet a művésznő saját színházában fogja a közoktatásügyi miniszter a kitüntetett tragika mellé tüzni.

II.

Mintán megpróbálkozott Sarah Hamlettel, most Romeo szerepét tanulja. Egyelőre amerikai körutra készül az öreg Coquelinnel, ha pedig megjő onnan eljátssza Romeot. Régi kedves gondolata Sarahnak ez a terv s megvalósítására alkalmat az a körülmény adott, hogy mostanában készül színpadra egy bájos és gazdag nő, *Le Bargy*-nek, a *Comédie* művésznőnek a felesége, aki ugyanekkor *Juliat* — Sarah régi szerepét — játssza majd.

**** Come la foglie . . . Giacónának** *Mint a levelek . . .* című legújabb színműve, amelyet Olaszországban a legnagyobb érdeklődéssel vártak, színpadra került a római *Costanzi*-színházban s a darabot római usákok szerint, *Ermete Zaccari* művészi alakítása a főszerepben, óriási sikerre segítette. A bemutató a legnagyobb érdeklődés mellett ment végbe. Az olasz politikai és irodalmi körök, több miniszter, sőt *Margit* olasz királyné is jelen volt a bemutatón.

**** Egy japán sappho.** A *newyorki* Knickerbocker-színház nagy port felvert darabját, *Sapphot*, amely miatt *Netherole* kisasszonynak annyi baja volt, lefordították japán nyelvre. A darabot egy *Otopro Vadakami* nevű japán lírátor fordította, jobban mondva — japánosította, mert a darab a fordítás szerint *Tokióban* játszák s szereplői japánok. *New Yorkban* a darab, természetesen, nagy érdeklődést kelt s *Netherole* kisasszony maga is megnézte japán vetélytársnőjét a hirhedtő vált darabban.

**** Mascagni legújabb operája.** *Mascagni*-nak *Maschera* című új operája még színre sem került s a termékeny fiatal maestro, aki mellékesen megjegyezve mestorileg ért ahhoz, hogy folytonosan irasson magáról, már egy legújabb operán dolgozik. A dalmi címe *Vistula* s szövegét *Targioni* és *Tazetti* írták. Az utóbbi tolla alól került ki, *Verga* novellája után a *Parasztbeszéd* szövegkönyve is. A dalmi négyfelvonásos s egy előjátéka lesz csupán egy énekhangra. A *Vistula* szövegkönyve *Zerbi* olasz írónak hasonló című regénye után készült.

MŰVÉSZET.

□ **Verecsagin-kiállítás Párisban.** Pár nap előtt nyílt meg Párisban, a közönség általános érdeklődése mellett, Verecsagin képeinek kiállítása a Georges Petit Galériában. Verecsagin most mutatja be magát először Párisban. Kiállítását már az első napokban megrohanta a közönség és már néhányszor előfordult, hogy a pénztárnál vissza kellett utasítani a látogatókat, mert Georges Petit mérsékelt dimenzióju termei túl voltak tömve. A kiállított képek legnagyobb része Verecsagin egészen új alkotása és még sehol kiállítva nem volt. Régebbi képeinek csak fotográfiai láthatók. Így például csakis a fotográfiai vannak meg azoknak a képeknek, amelyek pár év előtt Budapesten voltak kiállítva.

□ **Magyar művész sikere Párisban.** *Telcs* Ede magyar szobrász egész sorozat magyaros jellegű szobrot állított ki a párisi világkiállításra. A magyar népelet egyes alakjait megörökítő szobrok nagy tetszést arattak és kettőt közülök: a *cigányasszonyt* és a *falu legényét* a berlini királyi muzeum vásárolta meg.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

○ **A magyar irodalom története franciául.** A francia könyvtárcsopont tegnap egy könyv jelent meg Melchior de Volpigne tollából „Notes sur la littérature hongroise” címen. A könyvben Polignac rövidesen ismerteti a magyar irodalom történetét a legrégebbi időkől a mai napig. Egész művét végig vonul a magyar nemzet iránt érzett ózinte rokonszenv. Polignac érdekes könyvében nem szorítkozik a magyar irodalom történetének száraz elbeszélésére, hanem inkább a magyar nép szemléllet igyekszik bemutatni és azt megkedvelteni olvasóival. Melchior de Polignacnak nem első műve ez Magyarországról. Pár év előtt már kiadta modern költőink legkiválóbb verseinek fordítását egy vaskos kötetben. Ehhez a verskötethez François Coppée, a francia akadémia tagja, írt előszót.

Czóbel Minka: Donna Juanna.

Budapest, jú

Szép fejezetcímek vannak Donna Juannában. És néhány festői jelenet. Mindegyiknek a hősnője: Donna Juanna, a hőse: a világ. A világ Donna Juanna körül forgólgdik. De minden hiába. Hiába szépség, hiába kincsek, hiába dicsőség, érdem, akármi más: Donna Juanna marad, aki volt, a közöny hercegnője. És bosszantó csak az, hogy mégis mozog a föld. Ennek a mozgásnak a közönye nagyobb csak a Donna Juanna közönyénél. A közöny sem nem művészt, sem nem kritikus, Donna Juanna nem képes világot alkotni, még új világnézetet sem. Kőből való és karjai merednek. Hűdég és nem tud ölelni. Szobor és ember. És szándékosan ilyen. De miért? Néha azt hiszik, hogy a piedestalért. Egy pillanatra megrend az a feltéves, hogy talán egy szépség-ideál akar testesíteni: egy szeplőtelen Vénuszt. Mit lehet tudni: „Célok ködébe vaj” ki lát? — mondja a költő. Nézzük közelről Donna Juannát: álljunk meg három lépéssnyire tőle, közelebb nem enged.

Egy leánylélek, melynek félig művészi, félig jogikus mozaikján nőies húságok és nőietlen aspirációk korzóznak. Az írónőnek két modellje lehetett hozzá, egy szép leány és egy szépnek tetsző gondolat. E két szépségnek aztán sikerült a műben egymást elhomályosítani. Olyan kompozíció, mintha a Kacérság meg a Filozófia karonfogva sétálnának. És szellemesen kiviccolnék a gyanutalan olvasót.

Ha az irodalom professorai együtt vacsoráznának néha az alakokkal, kiket az írők meghamistítottak — az irodalomtörténet vidám kis Dekameron lehetne. Az eredeti alapfoglatok pletykái kissé humoros, de nagyon megbízható dokumentumok volna a tehetségéről és a tehetetlenségéről. És a globálisan főt hősök a föld alá bujnak szegyenletükben. A Donna Juanna eredeti hősnője bizonyára egy nagyon szép, egy nagyon nemes leánylélek, akinek éppen mert nagy és ideális fogalmai vannak a szerelemlől, éppen azért hűdég, tartózkodó, hozzáférhetetlen mindenkinek, akit nem szeret. Hogy ez a méltóságos magatartása egygyel több ok arra, hogy mindenki utána bolonduljon, ez csak természetes. Ennek a szép leánynak az a regénye, hogy nincs regénye; csak belejátszik egy sor idegen regénybe, belejátszik egy örök nemmel, egy örök visszautasítással, egy ideális motívum örök daccal. Egy esőpp önkénytelenül születő guynyal is: látván a sok férfit a sok kosárral, mint hozynya az örök vére folyón. De mindehhez

az eredeti Donna Juanna szívének semmi köze. Ezt meg lehetett volna írni, félig meg is írta ezeket Czóbel Minka. És éppen az a bántó, hogy egy szép dolgot hogy el tudott rontani. Ez az aethetikus legnagyobb fájdalma. És elrontotta azzal, hogy ezt a történetet ad abszurdum vitte, vagy helyesebben ad abszurdum magyarázta. Itt következik az a szép gondolat, amelyik úgy hekekontárkodott egy szép alak rajzába. Azt a tényt, hogy Donna Juanna konzekvensül nem szeret, az írónő, úgy fogalmazza, hogy Donna Juanna: elvből nem szeret. Azt hittük, hogy kívül szobor, belül ember; és arra ébredünk, hogy belül szobor és csak kívül ember. És a vége? Hogy Donna Juanna: aki elvből nem szeret, feladja az elvét Don Juan előtt; aki elvből szeret. Csak az elvét. Magát nem adja meg, nagy gaudiumára a megrogyott térdű bestianák, aki már csak elvből szeret. Ez a Donna Juanna díszes pályafutásán disztelen része. A magyarázata pedig ez: Donna Juanna irtózik a szerelemtől, mert bűnnek tartja, hogy halandónak adjon életet. Beszünteti önmagában az emberiséget. Szóval gyermekek, beleg, csacsi. Mert kiszakítta magát az örök lánóból, beszűnteti magában az örök életet. Befelekszik a halál karjába, holott életet produkálhatna. Holott tudhatná, hogy a szerelem az egyetlen hatalom, amelyik fűgét mutat a halálnak. Egy kislány-filozófiát királynői akarattal érvényesít.

És hogy még érthetőbb legyen az egész, Donna Juanna törvényes apának törvénytelen lánya: ez a prehistória. Örült, szerelmes Juanna halottaiból sirja fel urát s a koporsóból szövédkdik ki a Donna Juanna végzet. Atyja a halál s anyja a szerelem — és ő neki a mult oly borzalmas, mint a jövő. Szerelem és halál, amerre szem ellát és a megtévesztett Donna Juanna okot és okozatot lát — ellenség és ellenség között. Vagy helyesebben — és itt kezdődik a filozófia — azt tartja, hogy az ok az okozat legnagyobb ellensége. Hogy minden logikai láncszem egy gyilkosság kerete. Ezek a szegény királylány teveszméi. Pessimista hangulatok azzal a nagyzóló ambícióval, hogy világnézletté váljanak. A hangulatokból világ nézleteket rögtönözni: emberi dolog. A kávéházi hit szókolatnak is mindennapi mottója, hogy: az élet rossz! Hogy: minden mindegy! Pedig csak azoknak minden mindegy, akiknek már egyszer nem volt minden mindegy. És ez az, ami nem volt mindegy, az a tulajdonképpen regénythéma. Azt kelt megírni.

Osvát Ernő.

TÖRVÉNSZÉK.

§§ **Gyilkosság hipnotikus álomban.** Nápoly közéletben, a cassinoi esküdtsek előtt egy oly bűnpő nyert a napokban befejezést, melyben az esküdték ki mondták, hogy egy hipnotikus álomban levő ember lehet arra kényszeríteni, hogy büntetett kövessen el. Egy gazdag arpinobeli fiatal paraszt, Francesco Pagnani 3 év előtt megölte a kedvesét, Gabrieli Krisztinát. A gyilkos leányt magához hívta s minden szó nélkül fejellette, a holttestet pedig törrel szeszszurkálta. Pagnaninak régebben azelőtt viszonya volt egy nővel, Grazia Colafrancescival, aki roppant befolyást gyakorolt a jellemgyöngye fiatal emberre. Pagnani később egy fiatal leányt szeretett meg s annak házasságot is ígért. Az elhagyott asszony bosszút fogadott; minthogy a leányt nem tudta visszahódítani a leánytól, elhatározta, hogy mindketőt tönkretesz. Magához hívta Pagnanit és, mint azt már gyakrabban megtette, hipnotizálta. Aztán egy olajjal bemázolt tört adott a kezébe s ráparancsolt, hogy ölje meg leány kedvesét. Pagnani engedelmeskedett a parancsnak, csak hogy a leányt előbb revolverrel lötte egyen s akkor surkálta össze. A tett elkövetése után egy kolostorba menekült, de a szerzetesek tanácsára csakhamar jelentkezett a bíróságnál. Két esztendőig volt különböző örültek házában megfigyelés alatt s végül az orvosok azt a vélelményt formálták róla, hogy olyannyira nagy fokban alkalmas a szuszgészlőra, hogy a gyilkosságot is minden valószínűség szerint ellenállhatatlan kényszer hatása alatt követte el. Az esküdték ezért Pagnanit nem vétkesnek mondták, de signora Colafrancescot két és fél esztendőig fegyházra ítélték.

§§ **Orosz igazság.** Az oroszországi jogállapotot illusztrálja az alábbi eset: Négy év előtt küldöttség jött Pétervárra az orenburgi kormányzóságból. Háromszázhusz földműves megbízásából öt orenburgi kereskedő jött Pétervárra, hogy panaszt emeljenek *Kahin* rendőrönök és sógora ellen, akik a parasztoktól egyszerűen elkobozták birtokaikat. A miniszter, akinél kihallgatásra jelentkeztek, meghallgatta őket, de a kihallgatás után valamennyit letartóztatta. A miniszter ezután leirt az orenburgi kormányzóhoz, hogy vizsgálja meg az ügyet és tegyen jelentést. A jelentés három hét múlva érkezett meg s az öt kereskedőt addig a

betörők börtönében tartották fogva. A jelenés telve volt szomorsággal hazugságokkal s a földrajzlást jogosnak minősítette. Természetes, hogy ennek alapján a vádléval, amelyet az őt kereskedő ellen készítettek, köztisztviselők megvádolásáról, lázításról, a kormány-nal szemben tanúsított engedelmességről és politikai megbízhatatlanságról szólt. A vádlottak tiltakoztak és egyikük nagy fölhevülésében avval készítőzött, hogy nyilvánosságra hozza a földrajzlást és jogfosztást. Erre kimondták rájuk az ítéletet, amely mindannyiukat a Szachalimba, a legelvetemlébb gonoszfevők börtönébe számúzta. Az udvarnál azonban valakinek besugták, hogy az orenburgi kereskedőkkel nagy igazságtalanság történt. Ez tanulmányozni kezdte az esetet, bizonyítékokat szerzett s áprilisban a cár elé terjesztette megfigyeléseit. A cár két bírót küldött le Orenburgba s ezek megállapították, hogy a kormányzó jelentése merő hazugság. A fölörvény-szék június 24-én elrendelte az őt kereskedő szabado-bocsátását. De az őt már nem érte Szachalimban az őt szerencsétlen embert. Néhány nap előtt megszöktek s most fölmentésükéről mit sem tudnak. És ez a tragédia legborzalmasabb felvonása, mert most mint üldözött vadak bujdosnak erdőkben, elhagyott falvakban, ha ugyan le nem lövi szegényeket mielőbb valami kozák katona.

SS A cibakházi gyilkos. A tiszaföldvári vásárra ment be feleségével a mult év március havában Nagy Boldizsár cibakházi kereskedő. Két csecsemő gyermeküket otthon Pintér Etelre, egy 15 éves leánykára bízta, kihez nőbb Hürkecs Mariska is csatlakozott. Dél tájban Nyilassy Erzsébet is be akart menni a leánykákhoz, de zárva találta a kaput. Zörgetett, de hangos szolítására csak a csecsemők sírása válaszolt. Átugrott a kerítésen, benyitott a konyhába, azután kitárta a szoba ajtaját, de rémülve állt meg a küszöbön: Pintér Etel és Hürkecs Mariska vértókosában élettelenül feküdtek a szoba közepén, a szekrény föl volt feszítve. A nyomozat során a gyanuokok Czibere Istvánra, egy rovat multu emberre estek, akinek még másnap is vérvonok voltak a körmei alatt, frissen mosott inge is halvány vérfoltokat mutatott, a csizmája pedig éppen beleillett az udvaron maradt lábnyomokba. Czibere eleinte tagadott, de amikor nagyon összetornyosultak felette a felhők, vallani kezdett. Beismerte, hogy a rablógyilkosságot ő követte el. Az egyik leánykát dobányért küldte, s míg az oda volt, kérdezte a másiktól, hol a pénz. Nem tudta kicsikarni belőle. Ekkor dühében késsel elmeztette a torkát. Mikor a másik leányka visszajött, rávetette magát erre is, s néhány szurással leterítette. Azután feltörte a szekrényt és 144 forintot rabolt el. A szolnoki törvényszék Czibereit rablógyilkosságról éleltől tartólag tartó fegyházra ítélte. Ezt az ítéletet Tolnai Antal bíró előadása mellett a budapesti ítéletábla is megerősítette.

SPORT.

* A slófkai lóversenyeket végleges megállapodás szerint ez idén nem tartják meg, hanem helyettük Alagon lesz kétnapos meeting július 21. és 22-ikén.

* Karlsruhi lóversenyek. A Schlossbrunn-handikap, a mai versenynap főszáma óriás meglepetéssel végződött. A favorit Tarantella csak második lett, Saff pedig helyzetlenül futott, míg a 20.000 koronás díjat Szemere Miklós kis terűl Magnese nyerte meg. 188 koronát fizetett rá 10 koronáért a totalizátor. Meglepetés volt még a három éves nyeretlenek versenyében Második győzelme Cocker és Golconda fölött. A részletes eredményeket itt adjuk:

I. Két évesek eladó-versenye. Díj 2000 korona. Távság 1100 méter. Szászbereni ménes Aszért is (Bulford) első, Baltazzi A. Golette (Hyams) második, Szemere M. Tartom (Imre) harmadik, azután Dimmond, A. B. C. Itélet: Könnyen 1 1/2 hosszal nyerve, 4 hosszal 3-dik. Totalizátor: 10 : 30. Helyfoglalások: I. 50 : 116. II. 50 : 197. A győztest Szemere Miklós vette meg 9000 koronáért.

II. Handikap. Díj 3000 korona. Távság 2400 méter. Szászbereni ménes Tablábíró (Slack) első, Péchy A. Scharbe (Wilton) második, Königswarter H. Sandwich (Adams) harmadik. Könnyen 2 hosszal nyerve, 10 hosszal 3-dik. Totalizátor: 10 : 25.

III. Schlossbrunn-handicap. Díj 20.000 korona. Távság 1200 méter. Szemere M. Magas-a (Cleminson) első, Söllinger R. Tarantella II-je (Wilton) második, Báró Königswarter H. Spectabilis-e harmadik. Azután: Saff, Florestan, Döntök, Neleus, Philosoph, Maida. Itélet: Könnyen 1 hosszal nyerve, 5 hosszal harmadik, fe hosszal negyedik. Totalizátor: 10 : 188. Helyfoglalások: I. 50 : 297. II. 50 : 85. III. 50 : 110.

IV. Két évesek eladó handikapja. Díj 3000 korona. Távság 1000 méter. Egyedi A. Tam-Tamja (Hyams) első, Mr. Roberts Tilosa (Adams) második. Itélet: Könnyen 4 hosszal nyerve. Totalizátor: 10 : 14. A győztesre nem volt ajánlat.

V. Atohi-díj. Gátverseny-handikap. Díj 5000 korona. 3200 méter. Mautner Dominik (Buckenham) első, Hg. Anersperg Pharaoja (Williamson) második, Péchy A. Stuvartonja (Sheybal) harmadik. Azután Sarcastio, Driver, Ladra, Pavolin. Itélet: Könnyen 3 hosszal első, 10 hosszal harmadik. Totalizátor: 10 : 40. Helyfoglalások: I. 50 : 67. II. 50 : 61. III. 50 : 79.

VI. Három éves nyeretlenek versenye. Díj 3000 korona. Távság 1600 méter. Báró Springer G. Masodilja (Hyams) első, Szemere M. Cockerje (Cleminson) második, Weili ménes Golconda (Rossiter) harmadik, azután Reducer, Jerome, Non plus ultra. Itélet: Másfél hosszal nyerve, öt hosszal harmadik. Totalizátor: 10 : 77. Helyfoglalások: I. 50 : 202. II. 50 : 116.

*. Próbaverseny. A „Sport-Világ” párisi próbaversenyének előkészítő bizottsága ma délután 4 órakor a csömöri-uti versenypályán atlolitikai-, kerékpáros- és football-versenyt rendezett. E versenyek eredménye a következő volt:

Magasugrás földről első Dános Árpád O. T. E. 165 1/4 cm., második Sasse Károly B. G. C. 158 cm. 100 méteres síkfutás első Helmhik Miksa O. T. E., második Schubert Ernő M. U. E., harmadik Piek Géza M. U. E. 1000 méteres kerékpáros-handikap első Frisch Márton F. K. E. 4 1/2 mp., második Bäumler Ede F. K. E. harmadik Löwy Artur F. K. E. 400 méteres síkfutás-handikap első Szántó Andor M. U. E., második Jenő M. U. E. Súlydobás. 7 1/4 kgmos súlyllyal első Crottier Ernő M. U. E. 11 m. 69 cm., második Corai Arthur B. T. C. 11 m. 37 cm. Tandem-verseny 2000 méterre. Elsők Vadas Géza M. U. E. és Horezogh Béla M. U. E., második Ónody József M. U. E. és Gold Nándor M. U. E. Hármass ugrás. Első Sasse Károly B. A. C. 12 5/6 cm., második Kovács Sándor B. A. C. 800 m. síkfutás-handikap. Első Felkai János M. U. E., második Koral István M. U. E. Tavolugrás. Első Bodor István M. U. E., második Suber Jenő M. U. E. 1000 méteres kerékpár verseny. Első Fria Márton F. K. E., második Dreiling F. K. E. Diskoszvetés. Első Krettier Dező M. U. E. 10 km. kerékpár verseny. Első Dininger K. K. E. 1500 m. síkfutás. Első Görka Ágost M. U. E.

TÁVIRATOK.

Szófia, július 8. A bolgár távirati ügynökség teljesen alaptalannak mondja azt a különféle külföldi lapokban megjelent bucaresti jelentést, hogy Szilisztriában gyanus megbetegedések fordultak elő és hogy a román kormány egészségügyi zárlatot rendelt el a határon.

Pétervár, július 8. Miklós császár tegnap délután Cholmsba érkezett.

Róma, július 8. Umberto király ma báró Pasetti osztrák-magyar nagykövetet fogadta.

A délafrikai háború.

London, július 8. A Reuter-ügynökség jelenti Hakspruitból tegnapi délután, hogy Brabant tábornok e hó 5-én megszállta a Senékal és Vynburg között levő Doornberget.

London, július 8. A hadügyi hivatal Roberts lordtól Pretóriából e hó 7-ikéről keltezett táviratot kapott, amely szerint Retz államtitkár 800 angol foglyot a határon át Natalba bocsátott el és a foglyok most utban vannak Ladysmith felé. Tisztek nincsenek közöttük.

Sztrájk zavargással.

Havre, július 8. 2000 sztrájkoló töltés munkás tiltakozó gyűlést tartott a polgármester ama felhívása ellen, amely a gyűléseket betiltja és egy házat kövekkal dobált meg. A rendőrség szétoszlatta a tüntetőket.

KÖZGAZDASÁG.

A kereskedelmi miniszter rendelete. A csomagokban árukt cikkek mennyiségtartalmának helyes megjelöléséről szóló 1893. évi XXXV. t. c. 2. §-a értelmében a kereskedelmi miniszter a horvát-szlavon-dalmátországi bánnal egyetértőleg a következő rendeletet adta ki:

a) gombok, csavarok, mindenféle tűk, acéltollak, árák és fűzőszemek a darabszám, b) pecek és cipőpecek, és szakokban árukt szén a tiszta súly, c) káposzor, szerek és szegcsenek vagy a darabszám vagy a tiszta súly, végre d) gerytyák ugy a darabszám, mint a tiszta súly pontos megjelölésével hozandók forgalomba.

Ezen megjelöléseknek a fent felsorolt áruk ceomagoállításán, tartályain, burkolatán vagy dobozán stb. és pedig szembevetendő helyen olyképp kell alkalmazva lenniök, hogy a csomagolások, tartályok, burkolatok stb. tartalma, a megjelölések eltávolítása, megsemmisítése vagy legalább könnyen felismerhető megsértése nélkül megváltoztatható ne legyen. A szakokban áruktit szén mennyiségbeli megjelölése tekintetében különösen elrendeltük, hogy szakokban a szén csakis oly ólomzárral lezárva hozassék forgalomba, melyen az illető szák tartalmát képező szén

mennyisége az ólomzárba jól olvashatóan be van préselve; ezenkívül a szén mennyisége a szák oldalán legalább hat centiméter magas és egy centiméter vastag, a szák szinétől elütő, le nem törülhető festékkel festett számokkal, illetve betűkben feltüntetendő.

Maguknak a használt szakoknak pedig belülről varrottaknak kell lenniök. Aki a jelen rendeletben megjelölt kötelezettség ellen vét s az abban megjelölt árukat a kötelezett megjelölés nélkül vagy szabályellenes megjelöléssel közvetlenül a fogyasztóközönségnek beföldön elad vagy annak részére eladásra készletben tart, — amennyiben ténye súlyosabb beszámítás alá nem esik, — az 1893. XXXIV. törvényekik 4. §-a értelmében kihágást követ el és az ott megállapított büntetéssel büntetendő. Jelen rendelet 1901. január 1-jén lép életbe.

A pénzügyminiszter és a boritaladó. A Pol. Ért. jelenti: A vidék több törvényhatósága, mint ismeretes, nemrégiben feliratot intézett a pénzügyminiszterhez, mint a képviselőházhoz aszírnt, hogy a boritaladót törvényhozás útján szállítsák le. E törvényhatóságok egyike, Arad, már megkapta a pénzügyminiszter választát, melyben kijelenti, hogy a jelenlegi körülmények között nem terjeszthet olyan javaslatot a törvényhozás elé, mely a boritaladó leszállítását előzza. A pénzügyminiszter terjedelmes leiratában szépen fejti ki, hogy a mostani boritaladó a borforgazásati és a bor-italmérés adó egyesítéséből származott és azt már a mostaninál kedvezőtlenebb viszonyok közt is szedték. Kifejti, hogy a regáló megváltozása az államnak nagy áldozatába került és a bor-italadó leszállítása az állam háztartás egyensúlyának megerősítése nélkül nem volna lehetséges. A pénzügyminiszter e leiratát a legközelebbi ülésen fogják a várossal közölni.

A nyílt könnlevőségek leszállítására létesült Magyar Leszállító Társaság mint Szövetkezet tegnap tartotta Kunz Ferenc elnökléte alatt alakult közgyűlést, amelyen az alapszabályok megalapítván, igazgatóságát elnökül dr. Matlekovits Sándor, elnökhelyettesül Kunz Ferenc, alelnökök gyanánt pedig Breitner L. Zsigmond és Thek Endre választattak meg. Ezek után a közgyűlés elnöke, Kunz Ferenc örömet fejezte ki a felett, hogy habár hosszú évekre visszanyúló ernyedetlen munka után, a nyílt tételek leszállítására irányuló intézet megalapítása sikerült. A megválasztott igazgatóság teljes tudatában van annak, hogy a szövetkezetre fontos hivatás vár, és nem is kételkedik, hogy az igazgatóság hazafias kötelességének fogja ismerni e hivatásának megfelelni. Örömmel jelezheti a közgyűlésnek, hogy a szövetkezet iránt már az előkészítés stádiumában elsőrangú tővárosi pénzintézetek kiválóan érdeklődtek.

Az osztrák belügyminisztériumban a minap a miniszterelnök elnökléte alatt szaknatanácskozás volt a sertesévez ellen való védekezésről szóló 1899 május 2-iki császári rendelet egyes rendelkezéseinek megváltoztatása dolgában. Körber miniszterelnök kijelentette, hogy a kormány kötelességének tartja, hogy gondos figyelemmel kísérje a szóban forgó kérdést. Azután kifejtette az anktét célját és arra utal, hogy az 1899. május hó 2-dikán kibocsátott császári rendelenek a képviselőházban hozott határozatok szolgálták alapjául és hogy a rendelet életbeléptése óta kedvező tapasztalatokat szereztek a sertesévez ellen való védekezés tekintetében.

Schwarzenau miniszteri tanácsos felhasználása után az érkezők beható tárgyalás alá vette a rendelet egyes rendelkezéseit. A tárgyalás során az egyes szakértők több észmet vetettek föl. Végül közönséget szavaztak a miniszterelnöknek az anktét rendezéséért.

Külkereskedelmi forgalmunk májusban. Magyarország május havi borszállata hivatalos statisztikai kimutatás szerint 33.237 darab és 3.210.909 mm. volt, körülbelül 194.000 mm.-val kevesebb, mint az előző és megfelelő hónapjában. Behozatalunk csökkenésével szemben a kivitel körülbelül 1.380.000 mm.-val emelkedett, ugyanis ez év május havában a kivitel mennyisége 583.158 darabot és 5.711.500 mm.-at, a mult év megfelelő hónapjában pedig 521.596 darabot és 4.333.328 mm.-szat tett. A behozatal mennyiségének csökkenését majdnem kizárólag a gabonaneműk behozatalának apadása, a kivitel emelkedését pedig a gabonaneműk és a liszt kivitelének növekedése okozta. Nagy emelkedés észlelhető még a különféle fanemeket és szenet magában foglaló XV. főcsoportnál is. A május havi forgalom érték szerinti alakulását az alábbi adatok mutatják:

Behozatal	értéke ezer koronában	Kivitel	értéke ezer koronában
1899.	1900.	1899.	1900.
95.800	94.509	99.758	116.556

Ezen adatok szerint a behozatal értéke folyó évi május hóban körülbelül 1 millió koronával kisebb, a kivitel pedig körülbelül 18 millió koronával nagyobb, mint az előző év megfelelő hónapjában. A kivitelnél jelentkező értékfeleletből körülbelül 658 millió korona esik a gabonaneműkre, 310 millió korona a vágó- és izasmahákra, 246 millió K. az állati termékekre, 194 millió K. a vasra és vasárakra, 214 millió a fa, szén és tőzre, a maradéktöbbit pedig több kisebb jelentőségű árucsoport közt osztik meg. A májusi hónapban nagyobb értékben kivitt áruk közül megemlíthetjük a következőket: Buza (873 mill. kor.), rozs (450 mill. kor.), zab (336 mill. kor.), kukorica (347 mill. kor.), liszt (1481 mill. kor.), vágó ökrök (823 mill. kor.) hízott sertés (343 mill. kor.) igás és kocsis ló (376 mill. kor.), tojás (423 mill. kor.), bor (259 mill. kor.), fűrészelt puhafa áru (245 mill. kor.) stb. A behozatali áruk közül a fontosabbak: a finomított.

onkor: (233 mill. kor.), férfi gyapjuszövetek (259 mill. kor.), fejtelten rizs (141 mill. kor.) és kőszén (176 millió korona).

Petroleum. (Hesz Izidor és Társa cég jelentése a *Budapesti Napló* részére.) Utolsó jelentésünk óta e cikkben nem állott be változás. Jegyzésünk: amerikai 1 csillagos petroleum 47.— Korona, orosz 3 csillagos petroleum 42.— Korona, fiumei 2 csillagos petroleum 40.— Korona, I. Standard petroleum 40.— Korona, amerikai császárólaj ottani finomítás 60.— Korona, amerikai császárólaj betölti finomítás 52.— Korona. Az árak 100 kilogrammonként készpénzfizetés mellett levonás nélkül értendők. Kérgálio vasmentes I. 69.— Korona, zöldséglic 8.— Korona, carbolineum I. 18.— Korona, carbolineum II. 16.— Korona.

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

Fogadás. Personál-unio két vagy több állammak az az összekötés, mely az uralkodó közönségben nyugszik. *Real-unio* pedig az, ahol az uralkodó közös személye által összekötésbe hozott államokban bizonyos állami ügyek (pl. a hadügy, külügy, pénzügy stb.) az államok közös ügyeivel tételnek és közös organumok által is intézettek. Ilyen real-unioban élnek egymással Ausztria és Magyarország.

Kivánsol. 1. Nyolc középiskolai osztállyal — érettségi nélkül — csak saját költségén szolgáltatható önkéntességi évet. Ha szerezvény él, évi 600 frírból kijöhet. Félállamközönségi önkéntes nincs. 2. A bevonulást, ha igazolási, hogy tanulmányait valamely főiskolán folytatja, elhalasztathatja mindaddig, míg 24 évet betölti. A folyamodványt az illetékes hadkiegészítő parancsnoksághoz, az illetékes közigazgatási hatóság utján kell beadni. 3. Máltóztatások elutasítani Ferenczy *Életpályák* című művét. 4. Koronáért megrendelheti a *Budapesti Napló* kiadóhivatalánál.

B. K. Szilágy-Somlyó. Törvény szerint, a június és július hónapokban eső vasárnapokon, oly városokban, melyeknek lakossága a 20.000-et meghaladja, a vasárnapot munkaszünet csak d. e. 10 órától kezdődik.

Edit. 1. Hordhatja azt fiatal ember s fiatal leány, az érteleme mind egyenaz marad. On pedig jól értelmezze, bármit beszéljen is az unokabátyja. 2. Ha a Népszínház tiszárához, dr. Fodor Oszkárhoz fordul, az szívesen megküldi önnek a hiányzó sorokat. Csak hivaokozzék mi reánk, hogy mi utasítottunk hozzá.

L. R. Budapest. Végig kell játszani a partit, mert akkor már a felvevő elvesztette azt a jogát, hogy bemondhassa a kunsztot.

Érdeklődő. 1. Petrarca valami álnév alá bujt künrimelő, aki már évek óta üldöz bennünket. Gondosan kerüli a szerkesztőségünket, nehogy az akadémiába internálnák. Pedig alaposan rászolgált már, hogy erre a sorsra kártoztassuk. 2. Szabolcska Miháltól már négy kötet jelent meg: *Költemények* (ára 2 k. 40 f.), *Hangulatok* (ára 2 korona), *Ujabb versek* (ára 2 k.) és *Versek* (ára 60 fillér). Ha a posta-díjat is beküldi, megrendelheti a *Budapesti Napló* kiadóhivatalánál.

N. A. Tata. Az renonce, mert a játékosok egyike elárulta három kártyáját is ezzel a helytelen bemondással.

Bécsi előzetes. Ausztria nemzeti színei mindig az uralkodó házi színei. Ez pedig most a *fehér-sárga*. A Habsburg-ház színei a *fehér és vörös*. A dinasztia tagjai, az uralkodón kívül ezeket a színeket is használják. *Bécs város cimere:* Kétféle fekete és koronával, arany mezőben és mellén vörös mezőben kereszt.

S. K. Kapostvári. Bemondhatja mind a kettőt, de természetesen csak az egyiket írja fel, mert azzal már kiván.

S. E. 1. Szeptember első felében. 2. Félévenként 60 korona. Ha jeles bizonyítványa van és szegénységét igazolni tudja, tandíjmentességet kap. A folyamodvány a dékáni hivatalnál nyújtható be. Videken a közbeségi előjárások adják ki a szegénység bizonyítványt. 3. Poltzer Zsigmond könyvkereskedő (IV., Egyetem-utca.) Ha egy levelezőlapra hozzáfordul, ingyen küldi meg az összes tudniakójt jejezekét.

Buzgó olvasó. Mind a két közzétési mód helyes és szokásos. Sok függ azonban a hangtól és hangsúlyozástól, amit azt az illető használja.

Jerégessz. Nem volt országos érdekű dolog, ezért mellőzük a közlést. Tudósításait azonban mindig szívesen és közönséget fogadjuk.

Aurea medicoritas. Vagy a jogi pályát vegyeze vagy az országos szimulművészi akadémiát. Egyszerre a kettőt nem lehet. Színész nem lehet manapság minden előtanulmány nélkül, elsőrendű színész még kevésbé.

Klinika. Dollinger tanárnak az állító-uti klinikán van rendelő intézet, ahol minden hétköznap délelőtt ingyen rendel. Lakása: VII. kerületi-ut. 62. A tisztelődj a beteg vagyoni helyzete szerint különböz. Jeles sebész Reozey tanár is, aki szinten a klinikán rendel.

Kobellia. 1. Mükedvelők minden darabot előadhatnak, ha a szerző engedélyt ad róla. 2. Színházi zenét szoktak írni: ifj. Bokor József népszínházi karnagy, Dankó László, az ismert dalköltő, Lanyi Géza, Szabados Béla stb. 3. Ma d. Budapestben, majd Nyitra van. 4. Csak a titkárja szokott válaszolni.

128.205. számú előzetes. Nem ad mérésélt árú jejezeket.

Tudatlan. Mindenszentek napján van a neve-

Méhész. 1. Igen, megtele a valóság. 2. A folyamodvány a földmívelésügyi minisztériumhoz intézendő. Hatóságilag kell igazolni, hogy már régebben gyakorlatilag foglalkozik a méhészettel. A folyamodványra egy koronás bélyeg ragasztandó. 3. Vegye meg báró Ambrózy Béla: "Méhészet" című könyvét. 6 korona 40 filléret megrendelheti a Budapesti Napló kiadóhivatalánál. 4. Az Országos Méhész-Egyesület (IX., Üllői-ut. 25.) ad ki ilyen lapot. Tessék oda fordulni. 5. Nem volt.

I. G. Olvasson francia újságokat és könyveket s beszélgetsen minél többet. Igen hasznos segéd-könyve lehetne Courcier: Francia és magyar beszélgetések című könyve, amelyet 3 korona 80 filléret a Budapesti Napló kiadóhivatalánál rendelhet meg.

G. A. Szege. Az asztaltársaság többségének igaza volt, az irodaszolga nem köteles a hivatalnak magán természetű ügyeit elintézni.

W. S. Nagy-Tapolcsány. Stuart Mária eddig Jászai Mari asszony híres szerepe volt, de most, hogy kiüldöztek a Nemzeti Színházból, igazán nem tudjuk, ki fogja ezt a nehéz szerepet átvenni.

F. K. M.-Sándor. Lovag Marczani György már a múlt évben meghalt. Iratait tudtukkal *Püspöky Grácia* nyugalmazott huszárfőhadnagy vette át (IV. Koronaherecz-utca 7.). Ott talán megtalálja a kérdéses okmányokat.

X. Y. Z. Váklárma volt. A pénzügyminisztériumban legalább nem tudnak róla semmit.

T. K. Zilah. Egyszerre két pályát nem végezhet. Ha posta- és táviratügyi tanfolyamot. Mint vizsgázott tisztet először mint gyakornokot osztják be gyakorlati szolgálatra s azután ha üresedés van, kinevezik.

V. I. Szobránc. Ime a berlini színházak: Lessing-Theater, Neues Theater, Opern-Theater des Westens, Schiller-Theater, Residenz-Theater, Belle-Alliance Theater, Central-Theater, Metropol-Theater, Apollo-Theater, Carl Weiss Theater, Urania, W. Noack Theater, Prater-Theater.

Adrienne. A világ hét csodája: 1. Az egyiptomi piramisok. 2. Semiramis függő kertje Babilonban. 3. Artemis efezusi temploma. 4. Az olympiai Zeusz oszlopos szobra, Phidias remekműve. 5. A haikar-nasszusi mauzóleum. 6. A rhodusi kolosszus. 7. A faroszi világító torony. Szives üdvözlöt a szerkesztőzse tag ai szerelvtel viszonozzák.

V. M. Budapest. Kir. kath. főgimnáziumok vannak: Besztercebányan, Eperjesen, Miskolcon, Pozsonyban, Selmecbányan, Szalmárt, Trencsenben, Ujvideken.

S. L. Nagy-Kálló. Miután érettségi vizsgája van, kérjen engedélyt a pénzügyminisztériótól, hogy valamennyi pénzügyi, vám- vagy adóügyi biztossal négy hónapig gyakorlaton lehessen. Azután az illetékes pénzügyigazgatóság által kiadandó gyakorlati bizonyítvány alapján a pénzügyminisztériumban jelentkezhetik a pénzügyi biztosi vizsgálatra. A vizsgái szóbeli és írásbeli, díja a bélyegen kívül 10 korona.

Fr. L. Budapest. A párisi világiállításról már elkészt. A bejelentések határideje 1900. január 1-én lejárt s újabb bejelentések a m. kir. kormánybiztosságnak nem fogad. El. Mutassa be azonban a munkáját a Magyar kir. Kereskedelmi Múzeum igazgatójának, Lakatos Aladár miniszteri tanácsosnál (V. Váci-körút 35.), az majd gondoskodik róla, hogy az megfelelő elhelyezésre kapjon.

W. V. Lengyelöldi. Nem veszik föl a folyamodókat mind, csak annyit, amennyinek helye van a tanfolyamon. A félével félével az igazgatóság (VIII., Luther-utca 3) dönt, az ösztöndíjasok félével pedig a kereskedelmi miniszter.

Ö. L. Szolnok. A folyamodványok július 31-éig adandók be a kerületi posta- és táviratigazgatóság-hoz. Mellékelni kell a születési, orvosi, erkölcsi és iskolai bizonyítványokat.

Pogári kör. Fászló. Az Eötvös-közlönyben névrendeként, az állam egész vagy fel javadalmazottjait, valamint az iskolafenntartók alapítványait és fizetések bennlakókat a kollégium kuratorának javaslatára, esetleg az illető főiskolai tanak személyes felőssége mellett történő közvetlen ajánlatára a vállás- és köznevelésügyi miniszter veszi fel. A folyamodványokat tehát hozzá kell intélni. Mellékelni kell a születési és tanulmányi s esetleg a szegénységi bizonyítványokat.

S. Milano. Szikra álnév alatt Telesi Sándorné grófnő ir. Masik kívánságát a kiadóhivatal fogja elintézni.

S. M. Budapest. Szerezze meg Sz. Nagy Sándornak francia nyelvtanát, mely Toussaint-Langenscheidt tanmódja szerint, levelekben tanítja a francia nyelvet. Husz koronáért megrendelheti a Budapesti Napló kiadóhivatalánál.

Haszár 2813. A belügyminisztérium újabb rendelkezései szerint, csak középiskolai érettségi vizsgával léphet a jejezői pályára.

P. E. Zenta. Kéréses leveléről semmit sem tudunk. Ha negyirja, mire kíván felvilágosítást, szívesen megadjuk.

Segéd írt. A tanfolyam VIII. Luther-utca 3. sz. a. v. n. Az igazgatóság szívesen ad prospektust, ha személyesen vagy leveleiben fölkeresi. Abban minden benne van, amit tudnia kell.

S. K. Kapostvári. Mi volt a kérdés? Szíveskedjék megismélni, mert mi nem tudunk róla.

M. N. Pécs. Soha semmire nemzetsége nem volt zsidó. Régi magyar nemes család sarjadéka.

E. Dets. Csak középiskolai érettségi bizonyítványtal iratkozhatik be az államszerveleti egyetemi tanfolyamra. A pénzügyminiszter azonban fölmentheti az érettség kötelezettsége alól. Próbálja meg a folyamodást.

Drágavilma. Mindenesetre számíthat róla, de hogy a belügyminisztérium, megis fogja-e adni, azt még nem tudhatjuk.

H. K. Budapest. A hírlapok jejezőkét megkaphatja a budapesti főposta és távirat igazgatóságnál 60 filléret, vagy Goldberger A. V. hirdetési irodájában. (IV. Váci utca 20.)

R. M. Tóth. 1. Ha jó bizonyítványai vannak és szegénységét igazolni tudja, folyamodjék a 480 korona ösztöndíjért a kereskedelmi miniszterhez. 2. A vasuti tanfolyam a vasuti szolgálatra, a posta- és távirat-tanfolyam pedig a posta és távirat szolgálatra képez ki tiszteket.

Egy előzetes 1900. Az első útlelen 122-90, a másikon 122-80 százelek a nyereség.

R. Magda. Manapság az iparosnak is kell tanulnia. Ha a flu értelmi tekintetben egy kicsit gyöngre, mindenesetre jobb, ha az elemi osztályokat folytatja, mint a polgárit, amelynek jóval nehezebb a tananyaga.

V. K. 28. Nem katolikus, protestáns.

Pályakérdés. A vasuti tiszti tanfolyam szegénysorsu és szorgalmas növendékei is kapnak ösztöndíjat, évi 240 frtot. A vasuti tanfolyamra való felvételt az igazgatóság-hoz (VIII., Luther-utca 3.), az ösztöndíjért a kereskedelmi miniszterhez kell folyamodni.

K. A. Mármaros-Sziget. A budapesti értéktöze árjejező lapját csak a tőzsde titkári hivatalánál kaphatja meg, nálunk nem.

B. J. Trojstvo. Ötven forint kanciót kell tenniük. Ha beválnak, néhány napig gyakorlatra küldik a vonalra, azután beosztják rendes szolgálatra. A vizsgálat inkább gyakorlati természetű s éppenséggel nem nehéz. A kecsvezetők 30 forintot, a kalauzok 35-40-45 forintot kapnak havonként.

L. Gy. Várpálya. Szerezze meg magának Valló V. francia nyelv és olvasókönyvét. Ára 2 korona 40 fillér. Megrendelheti a *Budapesti Napló* kiadóhivatal utján.

L. F. Igli. Sem nem kötelessége, sem nem ok arra, hogy valaki érte megnézehteljen. Tengerre magyar. Igen, vannak. Azok tudniillik, akik önkéntességüket a tengerészetnél töltötték.

P. B. Oravica. A tanfolyam igazgatóságának bizonyítványa alapján kérelmezheti az elhalasztást s esetleg meg is kaphatja reá az engedélyt. A kérvény az illetékes hadkiegészítő parancsnoksághoz intézendő.

Sz. J. Rác-Keresztur. Az teljesen a minisztériótól függ, előadja-e azt az okot vagy sem. Kérvényét mindenesetre adja be.

D. Vác. Nagyon szép és praktikus pálya, amelyen sokra viheti a flu. Végeznie kell a műegyetem vegyészeti szakosztályát és vegyészti vizsgát kell tennie.

Kivánsol. A rákos betegségeket az orvostudomány még nem tudja biztosan gyógyítani. Csak kísérletezés az, ami ezen a téren történt mindaddig.

R. M. A selyembogar tenyésztésre a fehér eperia levelét használják, amelyet szederfának is neveznek.

Sorsjegyek.

H. K. Szilágy-Somlyó. A jelzősorsjegyeknek 204, a Bazilika sorsjegyeknek 12,50, a Vöröskereszt sorsjegyeinek 19, a Józsv sorsjegyeknek 6,25 korona az értéke.

B. K. Kőbánya. Nincs nyereséményjejezek.

Sátoralajhelyi előzetes. Magyar vöröskereszt sorsjegye (2566-4), 13 koronát nyert.

A. V. Sá orajahely. Magyar vöröskereszt sorsjegyei közül a 6917-04. számú 12 koronát, a 3003-23 számú 26 koronát nyert.

Harmat. A kövnynt is látni kellene, sorsjegyei nem nyertek.

K. K. Ujpest. G. J. Csenger. M. L. Ó-Moravica. G. J. Abony. 138 883. számú előzetes. Özv. K. J. né. Budapest. S. B. Három hónapú előzetes Nyitra, G. M. Budapest, Fortanatus. Sorsjegyeik nem nyertek.

Napirend.

Napír. Heti, július 9. — Római katolikus: Anatólia. — Protestáns: Cyrill. — Görög-orosz: (július 6.) Dávid rom. — Zsidó: Tanus 12. — A nap két 3 óra 50 peroker. — Nyugzók 7 óra 40 peroker. — A hold két 1 óra 53 peroker. — Nyugzók 12 óra 56 peroker éjjel.

A pénzügyminiszter fogad délután 4 óra oraker.

A székesfőváros magánépitési bizottságának ülése d. u. 5 óra oraker az új városházán.

A főváros közigazgatási bizottságának ülése délelőtt 10 óra oraker az új városházán.

A miniszterek nem fogadják.

Nemzeti múzeum: Alatt és Asványtára nyitva van délelőtt 9 órától délután 1 óráig. Többi tárai 1 korona belépti-díj mellett megtekinthet.

Országos Képtár zárva.

Teknológiai iparmúzeum nyitva d. e. 9-12 óráig és d. u. 3-5 óráig.

Iparművészeti múzeum zárva.

Állandó múzeum a városigeti múcsarnokban nyitva délelőtt 9 órától délután 6 óráig. Belépti-díj nincs.

Egyetemi füvészkert az Üllői-utón, nyitva délelőtt 9-12 óráig és délután 2-6 óráig.

Közeledési Múzeum a Városligetben, nyitva délelőtt 9-12 óráig és délután 3-5 óráig.

Földtani múzeum zárva.

Mezőgazdasági Múzeum zárva.

Az összes könyvtárak zárva vannak.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság: VII. kerület Kerepesi-ut. 20. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-12 óráig és délután 2 óráig. Tudakozó-osztály és Kereskedelmi szakkönyvtár: VII. kerület, Kerepesi-ut. 22. szám alatt. Hivatalos órák délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 2 óráig. A hazai termékek Állandó kiállítása, a Keleti mintatár és kereskedelmörtörténeti gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az üzletvezetés árusításokat is eszközöl) a városigeti iparcarnokban nyitva: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 2 óráig 4 óráig. A külöldi (kirendeltségek központi) üzletvezetősége Magyar kereskedelmi részvnyársaság) V. Váci-körút 32. szám alatt.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Nyári szünet.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Nyári szünet.

VIGSZÍNHÁZ.

Nyári szünet.

NÉPSZÍNHÁZ.

Nyári szünet.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Nyári szünet.

URÁNIA SZÍNHÁZ

Kerepesi-ut 21.

Hétfő, 1900. július hó 9-én.

Páris 1900-ban.

Irtá Salamon Ödön.

Kezdeté 7 1/2 óraker.

FŐVÁROSI NYÁRI SZÍNHÁZ.

(Budán, a Krisztinavárosban.)

Hétfő, 1900. július hó 9-én.

A subanc.

Operett 3 felvonásban. Zeneje Konti Józseftől.

Kezdeté 7 1/2 óraker

KISFALUYI SZÍNHÁZ.

Hétfő, 1900. július hó 9-én.

A csodabanc.

(Rábbi Joscimann.)

Daljáték 4 felvonásban. Irtá Goldfaden Ábrahám

Magyar szinre átdolgozta Kövessy Albert. A verset

irtá Makai Emil.

Kezdeté 7 1/2 óraker.

VÁROSLIGETI SZÍNHÖR.

Hétfő, 1900. július hó 9-én.

Feld Irén és Gál Gyula vendégfelléptével.

Dolly.

Svéd szimű 3 felvonásban. dal és táncal. Irtá

Christiernson Henrik. Ford. Szeredai Leo.

Kezdeté 7 1/2 óraker.

Somossy Mulató

(Nagymező-utca).

Albrecht Ferenc igazgató.

A Mulató 16-ra szellőztetve van.

Ma hétfőn július hó 9-én a

„Berlini Szecesszió - Színház“

8-ik vendégjátéka

Dr. Martin Pál igazgatója és Dr. Zickel Márton

előrendezője alatt

az Izr. fiárvaház javára előadásra kerül közkívánatra:

Átakácsok.

(Die Weber.)

Szimű a negyvenes évekből. Irtá Hauptmann Gerhard

Pénztárnnyitás 7-ker, az előadás kezdete

poubtan 8-ker.

Jegyek ezen előadásokra elővételi díj nélkül

kapatók egész napon át a Mulató pénztáránál.

Holnap kedden, július 10-én, először:

A KISERTETEK.

A mulató villanyos világítása saját gépei által

szellőztetik; a gépek Wüsto és Rupprecht gépgyá-

sok által készí tettek.

Zalógházi

öbűlőket veszek. Eladok

13 intos ezüst evőeszköz-

teket, grammja 5 kr. gi-

randóteket, gyertyatartó-

kat, hálókálat, tálcákat,

grammja 6 kr., 12 darab

ezüst evőeszköz, 6 ft 50

kr., teljes 12 személyre

való teljes evőeszközöket

133 forintól kezdve, de vá-

laszték mindennemű

ezüst műtörös tárgyak-

ban, arany férfiláncok kö-

lőggóval, grammja 85 kr.,

masszív arany gyűrűk 2

ft 40 król, wla remon-

torált órák 6 ft. Grünberger

Armita Béla örökösök Bu-

dapestben, IV. Városház-ter

9., I. em. 23. Házisbász.

Képes árjegyzéket bér-

mentve és ingyen.

Részletfizetésre is.

Butor kőszépzert vagy részletfizetésre legolcsóbban FUCHS BÓDOG-nál BUDAPEST. József-körút 26. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Torna eszközök, függő-ágyak

kötélárak és mindennemű

hálóká ipartelep.

Ponyvák, zsákok, ruhaterítő kőtelek fe-

hér kenderből, zsinetek, dohány-és re-

zsinórok, kendertömők és hevederek.

Valódi angol lawt-tennis, foot-

ball és halászati készletek

gyári raktár.

SEFFER ANTAL

Budapest. Központi városház épület

Károly-u. I. bolt sz. 12. Gondos kiszol-

gálat. Vidékre árjegyzék szerint. Költés-

vetés tornatermek teljes berendezésére

kívánatra díjmentesen.

Szájpadlás nélküli fogak. Főlegesség teszük az inylemez használatát. Jótállás. Wollner Gyula spec. a szájpadaás nélküli műfogak készítésében. VI. kerület, Andrássy-ut 33.

Magyar találmány!!

Művészi kivitelű

Aquarell (kézi) festés

fára * fára

Fa-levelező-

lapok,

a legizlésesebb

kivitelben.

Magyar festés!

Magyar fa!

Magyar munka!

10 drb ára 2 kor.

A pénz előleges be-

küldése után

bérmentve.

Megrendelhető a kiadó-

hivatalban.

Egészen uj!

Gyűjtőknek meglepetés!

Országos

mintá rajztanulmány

aki elő akar készülni, va-

lamint a kereskedelmi és

iparisikéllába forduljan a

Rajz- és szépműtörmentor:

hez Károly-körút 26. III. em.

9. ajtó. Olesó tanárj.

Kütnő módszer időseb-

beknek is.

Országos mintá rajztanulmány

aki elő akar készülni, va-

lamint a kereskedelmi és

iparisikéllába forduljan a

Rajz- és szépműtörmentor:

hez Károly-körút 26. III. em.

9. ajtó. Olesó tanárj.

Kütnő módszer időseb-

beknek is.

Országos mintá rajztanulmány

aki elő akar készülni, va-

lamint a kereskedelmi és

iparisikéllába forduljan a

Rajz- és szépműtörmentor:

hez Károly-körút 26. III. em.

9. ajtó. Olesó tanárj.

Kütnő módszer időseb-

beknek is.

Országos mintá rajztanulmány

aki elő akar készülni, va-

lamint a kereskedelmi és

iparisikéllába forduljan a

Rajz- és szépműtörmentor:

hez Károly-körút 26. III. em.

9. ajtó. Olesó tanárj.

Kütnő módszer időseb-

beknek is.

Országos mintá rajztanulmány

aki elő akar készülni, va-

lamint a kereskedelmi és

iparisikéllába forduljan a

Rajz- és szépműtörmentor:

hez Károly-körút 26. III. em.

9. ajtó. Olesó tanárj.

Kütnő módszer időseb-

beknek is.

Hogy kell befözni?

Gyümölcsök és főzélék-

félék befözési módjáról

300 szakácsrecept Ersei

nőntől. Díszkötésben 2

korona.

Tészták könyve.

Sült és főt tesztákról szak-

ácskönyv Ersei nőntől.

Díszkötésben 2 korona.

Gazdasági állatgyó-

gyászat.

Gyakorlati útmutatás gaz-

dák és állattulajdonosok

számára Bornemisszától.

Harmadik bővített kiadás

4 korona.

Megjelentek és kaphatók

Levni HÖR könyvtárjótó-

hivatalában Ungvárt.

Az összeg előre küldése

esetén bérmentve szállít-

tatnak.

Szótészület, a leg-

jobb íly fajta ízelet Buda-

pesten, melyet bárkinek

is tiszta lelkiismerettel

ajánlani merék megvö-

telre, csakis jelenlegi tu-

lajdonos sulyos megbete-

gedése miatt lesz eladva;

olesó házibér szép lakás-

al és átvetelő kevés kösz-

pénztököt igényel. Bőve-

bet Niemetz Gyula üzle-

tek adás-vételi iróháj-

ban, József-körút 22.

Kölesön

ponyvákat

jutányos díj mellett

kölcsönöz, mindenem

ű új zsákotak és kítűnő

vizhatlan ponyvákat a legol-

csőbb árban szállít a

FISCHER-féle zsák

és ponyvagyár. Buda-

peszt. Nagykoronau-

teca 18. Minták bér-

mentve, ingyen kü-

ldetnek.

Titkos

betegségek

mindennemű impotentiát

még idős emberek is is

meglepo sikerrel, alapo-

san gyógyítja

med. univ.

Dr. Fabinyl

v. körházi orvos, specialista

oly módszerrel, melyet

sok ezer betegnél

biztos eredménnyel alkalm-

ozott számos évi körházi

gyakorlatban.

Biztos siker folytán hon-

orárium utólag is szet-

letes levelező ajálal-

ni válasz; kívánatra

gyógyszerek. 19078

Lakás: Budapest, VII.

Erzsébet-körút 12. I. em.

Bejárás a lépcsőnél.

Külön váróterem.

Rendel (d. e. 9-3ig

este 6-8ig.

Rendel (d. e. 9-3ig

este 6-8ig.

Országos mintá rajztanulmány

aki elő akar készülni, va-

lamint a kereskedelmi és

iparisikéllába forduljan a

Rajz- és szépműtörmentor:

hez Károly-körút 26. III. em.

9. ajtó. Olesó tanárj.

Kütnő módszer időseb-

beknek is.

Országos mintá rajztanulmány

aki elő akar készülni, va-

lamint a kereskedelmi és

iparisikéllába forduljan a

Rajz- és szépműtörmentor:

hez Károly-körút 26. III. em.

9. ajtó. Olesó tanárj.

Kütnő módszer időseb-

beknek is.

Országos mintá rajztanulmány

aki elő akar készülni, va-

lamint a kereskedelmi és

iparisikéllába forduljan a

Rajz- és szépműtörmentor:

hez Károly-körút 26. III. em.

9. ajtó. Olesó tanárj.

Kütnő módszer időseb-

beknek is.

Köznap-osztály.

Ferenc József-kabát 4 frt

Jaquet 3 frt

Frack 5 frt

Nadrág 2.50.

Rothberger Jakab,

Kristóf-tér 2. I-ső emelet

Nyarázó

tulajdonosainak,

„AEOL“-hangszerek

A szabadban természetfőc-

buzam által zengnek és önn-

gában igen kellemes varáz-

szerű összhangzattal ideznek elő,

ami minden